

LADY IN

ČASOPIS DÁMSKÉHO
INVESTIČNÍHO KLUBU
ČESKÉ SPOŘITELNY
LÉTO 2011

*Japonské
investiční
zrcadlení*

**Knihy psané
dobrodružstvím**

**Lákavá
vůně
Orientu**

MEGAN FOX

AJ | ARMANI JEANS

NÁKUPNÍ
CENTRUM
CHODOV

visit ARMANI.COM

V butiku Fendi, otevřeném v Praze začátkem letošního roku, seženete kromě legendární kabelky, kterou proslavilo její „účinkování“ v seriálu Sex ve městě, také kolekci cestovních zavazadel Pequin. Jméno kolekce se odvíjí od pojmenování pruhovaného plátna, jež se pro italskou luxusní značku Fendi stalo charakteristickým a které se objevuje každou sezónu na různých typech kabelek a doplňků.

Do několika produktových řad cenově dostupné značky s.Oliver patří i s.Oliver Accessories. V ní jsme objevili koženou kabelku, která se nosí přes rameno a na cesty je jako „ušitá“. Její tvar i velikost jsou inspirovány sedmdesátými lety. Při celodenním výletu do přístavního města do ní vměstnáte nejen fotoaparát a peněženku, ale také plavky a žabky, které se vám budou hodit na nejbližší pláži.

Na cestě

Léto je obdobím, kdy nejčastěji cestujeme, zejména na delší vzdálenosti. Každá výprava má být připravena do detailu, a tak i vy byste měla začít myslet na to, jak být při cestách nejenom praktická, ale i co nejstylovější. Našli jsme pro vás nejrepresentativnější ukázky kufrů, plážových tašek a kabelek, které se stanou vašimi věrnými společníky.

Plátno s vlastním typickým vzorem má i značka Gucci. V jednotlivých barevných nuancích je použito i na linii cestovních tašek a kufrů, jež se objevují jak v pánské, tak v dámské kolekci, a to v několika různých velikostech: od malé kosmetické etue až po maxi lodní kufr s vnitřními šuplíky.

Italská značka Tod's je pověstná výrobou bot a především pak mokasínů, její kabelky jsou ale také legendární. Například typ Bauletto ve tvaru písmene D je velmi oblíbená mezi celebritami, při cestách letadlem dělá společnost například Gwyneth Paltrow. Zamilujete si ji i vy, protože má prostorný interiér a uvolnění postranních patentů na koncích zipu může kabelku ještě zvětšit.

Značka Louis Vuitton uvedla speciální letní kolekci Ailleurs, inspirovanou exotickým prostředím. Tři plátěné tašky se třemi ilustrovanými motivy, tisknutými technikou sítotisku, mají kultovní zlatou plaketu Inventeur a vnitřní vložku v barevném vzoru Monogram. Nám se nejvíc líbí typ Escale s motivem písčité pláže, pořídít si ale můžete i obrázek promenády pod palmami nebo tropického pralesa.

Kolekce Monogram je opravdu nesmrtelná. Písmena LV se na zavazadlech všeho druhu objevují již od roku 1896, kdy ji výrobce a návrhář zavazadel Louis Vuitton začal umísťovat na své kufrů, aby předešel padělání. Jak paradoxní, že monogram je dnes nejmítovanějším znakem na světě. Kufrů LV se staly ikonou, do níž se vyplatí investovat, protože i po letech používání a přes opotřebenou kůži na hranách vypadají neskutečně elegantně.

Obliba francouzské značky Céline je poslední dobou na vzestupu, což je především práce návrhářky Phoebe Philo, jež ji začala kreativně vést na konci roku 2008. Z minimalistického rukopisu vytvořila tak luxusní záležitost, že bez Céline volných širokých bokových kalhot nebo velké nákupní tašky Cabas se toto léto prostě neobejdete. Prodává Simple Carollinum.

Text **Mária Mičoušková**
Fotografie **archiv**

Milé čtenářky,

po nečekaně teplém a slunečném jaru přišlo léto a s ním se o slovo hlásí další číslo Lady In, časopisu Dámského investičního klubu České spořitelny. Má pořadové číslo 13 a připravovali jsme ho stejně nadšeně a zodpovědně jako všechna předchozí. Věřím tedy, že vás nechvalně proslulá číslovka od čtení neodradí a že se Lady In stane vaší společnicí při prázdninových cestách.

Jsmo potěšeni, že si náš klub – první svého typu v České republice coby zcela nový fenomén pro setkávání zájemkyň o investování – získal takovou popularitu. K 31. květnu se zaregistrovala v pořadí již 2 234. členka. Přestože je hlavním cílem klubu předávat potřebné oborové informace, přinášíme vám rádi – nejen prostřednictvím časopisu, ale i v rámci odborně-společenských setkání – také zajímavé poznatky z jiných sfér života.

A co na stránkách letní edice najdete? Především odborné a hlavně aktuální články. Naši ekonomové a investiční experti vám tentokrát přichystali výhled situace na finančních trzích po jarních událostech v Japonsku, dále ucelenou informaci o významné komoditě – ropě (od historie až po současnost) – či povídání o možnostech investování do nemovitostí. A nechybí ani ohlédnutí za jarní klubovou akcí, která byla určena především těm z vás, které jste s aktivním investováním dosud nezačaly anebo se zatím necítíte dostatečně zkušené.

V oblíbené rubrice Portrét vám pak představujeme českou spisovatelku, cestovatelku, původně právníčku, zkrátka inspirativní ženu Milenu Holcovou. Na její povídání, mimo jiné i o cestách do arabského světa, plynule navazují rubriky Etiketa, Svět na dlani a Gurmánka. Jak? To už se nechte překvapit...

Za celou redakci Lady In vám přejí krásné léto a dovolenou strávenou podle vašich představ.

Romana Vilková

Romana Vilková

P.S. Těšíme se na vaše názory ke všem klubovým aktivitám. Můžete nám volat i psát – například prostřednictvím formuláře. Napište nám umístěného na stránkách www.investicniklub.cz nebo na e-mailovou adresu damsky@investicniklub.cz.

LADY IN, léto 2011

Vydavatel: Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, IČ: 45244782

Evidenční číslo: MK ČR E 18177

Šéfredaktorka: Romana Vilková

Editorka: Petra Doležalová

Redakce: Jaroslav Kropáček, Věra Maria Budway Strobach, Michaela Matochová

Spolupracovníci: Daniel Brabec, Petr Schút, Luboš Mokráš, David Navrátil,

Pavlna Zelníčková, František Mašek, Mária Mičoušková, Ladislav Špaček,

Vladan Krumpl, Petr Tůma, Darina Siegllová, David Horák

Grafická úprava: Radek Rytina

Foto obálka: Dmytro Tyzhnenko

Obrazová úprava: Libor Špaček

Produkce a prodej inzerce: Petra Doležalová, Bluewind, dolezalova@bluewind.cz

Tisk: Expodata-Didot

Vychází: čtyřikrát ročně

www.investicniklub.cz

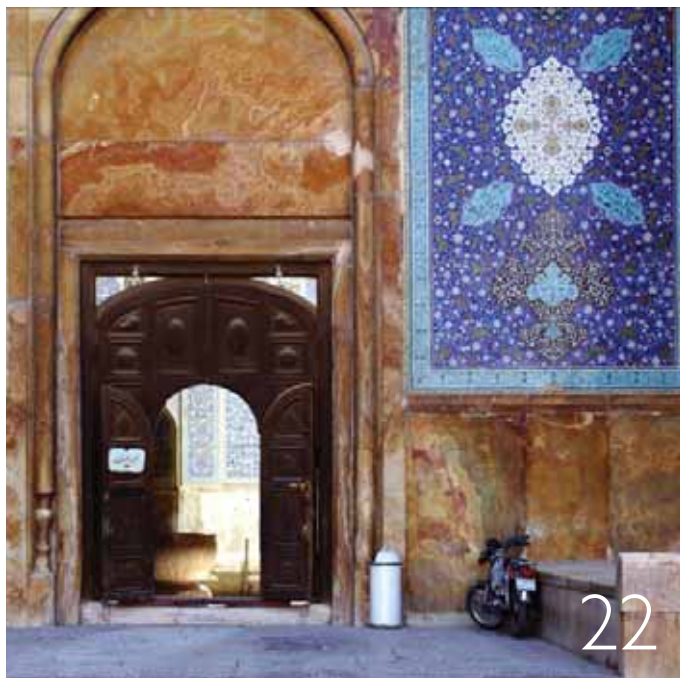

12

Obsah

- 3 PRO NI
Letos zabalte stylově
- 6 PORTRÉT
S humorem na cestách dobrodružky a spisovatelky Mileny Holcové
- 10 TVŮRKYNĚ
Krása objektivem fotografky Anny Mrázek Kovačič
- 12 S KABELKOU DO SVĚTA FINANCÍ
Jak japonské tsunami změnilo svět
- 15 PĚT OTÁZEK PRO ČLENKU KLUBU
Blanku Dvořákovou, ředitelku nadace Slunce pro všechny
- 16 ETIKETA
Jiný kraj, jiný mrav
- 18 MONEY, MONEY, MONEY
Černé zlato hýbe světem
- 22 SVĚT NA DLANI
Írán, jak ho možná neznáte
- 27 GURMÁNKA
Dahab: ochutnejte Orient
- 28 INVESTIČNÍ ENCYKLOPEDIIE
Jak investovat do nemovitostí
- 30 KLUBOVÝ ZOOM
Deváté setkání členek Dámského investičního klubu opět za klášterními zdmi
- 32 TOP RELAX
Rozmazlování všech smyslů ve švýcarských Varech
- 35 SEZONNÍ MENU
Akce pro pestré léto
- 36 KULTURNÍ TIPY
Lady In doporučuje to nejlepší z letní sezony
- 38 ZEPTALI JSME SE
Mileny Gellové na situaci ve finančním poradenství v Čechách

Plachtění Mileny Holcové

Vystudovala práva, ale od strohých paragrafů ji brzy odvála touha „plachtit“. Plachtěním nazývá spisovatelka Milena Holcová způsob cestování stopem, kdy směr udávají ti, které si zastaví. Cestování vnímá jako životní filozofii a styl, který upřednostňuje svobodu a zajímavost před jistotou a bezpečím. Se stejným nadšením, s jakým stále znovu vyráží třeba do společenství afrických Masajů nebo sjíždět přejele Viktoriiných vodopádů, se raduje i ze své nové role pětinasobné babičky doma na chatě v Dukovanech.

Text **Petra Doležalová** Fotografie **Libor Špaček a archiv**

Život Mileny Holcové je plný kontrastů – je ráda dokonale upravenou dámou, a stejně tak dokáže několik týdnů spát na zemi, nemýt se a zapadnout mezi domorodce. Kvůli své cestovatelské vášni ji prý doma považovali za černou ovci rodiny. „Vymkla jsem se. Pocházím ze sedlácké rodiny, kde nikdo necestoval a jsou nešťastní, když se mají přesunout o padesát kilometrů dál. Na druhou stranu jsme byli vždy rebelové. Rodiče se dohadovali, jaká genetická úchylka mě to postihla.“ Už od předškolního věku vyrážela s bratrancelem na výpravy. „Bylo pro nás opojné všechno, co jsme viděli, koho jsme potkávali, i to, o čem jsme po návratu doma vyprávěli.“

Vůně dále u Mileny sílila v dobách, kdy se díky atletice na prvotřídní úrovni dostávala za hranice. Bohužel následovalo hořké poznání, že se její plán takto poznat svět scvrknul jen na pár stadionů a hotelových pokojů. Poslechla rozumné rady „dělej něco pořádného“ a vystudovala práva, provdala se za muže, ke kterému vzhlížela, a vychovávala dvě děti.

„Snažila jsem si namluvit, že kariéra právničky a matky může být také docela dobrodružná, ale to prostě nešlo.“ Místo toho nastoupilo procitnutí z manželství s poněkud usedlým partnerem, kterého její touhy upřímně děsily, a tak se snažil jí je prostě zakázat.

A pak přišlo osudové setkání s Martinem. „Rozuměli jsme si a dodal mi odvalu všechno změnit. Dva takzvaní dobrodruzi, kteří nechápou, co je na tom špatného.“ Rozvedla se, opustila práci, které si nevážila, a protože se zrovna konečně zvedlo víko z naší země, vrhla se za svými sny. Martin po dvaceti letech praxe produkčního odešel ze solidního postu v pražské televizi do Brna a s již třemi dětmi živořili v malém bytě. „Pekli jsme palačinky, jezdili po poutích se skákacím hradem. Bylo to nutné zlo, nic romantického, ale potřebovali jsme vydělat peníze a mít čas na děti. Na tři měsíce jsme se pak dokázali urvat a jet společně, kam to šlo. Děti to až překvapivě bavilo, tohle nejisté období naší rodiny stmelilo.“

KAMVANEVÍTR

V té době začala Milena Holcová cítit, že jí už pouhé cestování nestačí, a začala psát ze svých cest knihy. Ne o reáliích, ale příběhy o obyčejných lidech, které potkávala. O mongolských pastevcích, afrických Masajích, zambijských venkovanech. Pobývala mezi islandskými farmáři, americkou střední vrstvou, laponskými intelektuály, afgánskými táliby. Poznala orinocké a mexické indiány, domorodce v Laosu i venkovany na Kubě. „Nejopojnější pocit je, když cítíte, že vás ti lidé přijali a že vám důvěřují. Jsou to jen okamžiky, ale stojí za to.“ Poznávání skutečných příběhů však vyžaduje trochu odlišný způsob putování, než si většina z nás vůbec dokáže představit. Komfortní doprava ani přesně stanovený itinerář to rozhodně není. Jediným pevným článkem je letenka, pak přichází na řadu stopování. „Otevřou se dveře klimatizované haly a vy vstoupíte do totální nejistoty, která však nabízí všechno. Jedeme tam, kam jede stopnuté auto. Neptáme se. A když se oni

Milena Holcová dokáže spojit cestování s životními osudy svých hrdinů, čímž vznikne nenapodobitelná směs cestopisu s psychologickým románem. Zajímavostí je, že napsala i scénáře k epizodním dílům oceňovaného pořadu „Soukromé pasti“ TV Nova.

V islámském světě zjistíte, že navzdory předsudkům jsou tyhle země pro cestovatele požehnaním, protože místní jsou nezištně pohostinní.

ptají nás, odpovídáme, že se svezeme tam, kam mají namířeno oni. Zcela improvizujeme a řešíme jen zásadní věci potřebné k přežití.“ Jak říká Holcová, při stopu se naučíte nevzrušovat, přijmout jakoukoliv situaci. „Odevzdat se směru, kterým nás vítr zavane. Autostop je plachtění, něco jako bezmotorové létání.“

KDYŽ SE ZRYCHLÍ TEP

Procestovala čtyři kontinenty a vydala dvanáct knih. Navštívené země však nepočítá. Nechce patřit k sortě „výkonnostních“ cestovatelů, kteří byli nejvyšší, nejdál, tam, kde ještě žádný běloch nebyl... V prvenství nenachází nic smysluplného, popisy podobných zážitků jí připadají poněkud nudné. „Kvantitativní ukazatele mi lezou na nervy. Jak nejdál? Když pojedete pořad na západ, tak je nejdál Slovensko. V cestování jde především o vnímavost. Můžete projet stovky zemí, ale pokud vám chybí vnímavost, je vám to nanic.“

Nechte turistické průvodce ani nechodí na přednášky jiných cestovatelů. Říká, že pokud jedete někam s jasným očekáváním, stane se z vaší cesty inspekce. „Řídím se citátem: Ni rozum, ni matematika, ni mapy nebyly mi k žádnému užitku.“ Řekl ho Kryštof Kolumbus v roce 1502. Nechci vědět předem, do čeho a kam jedu. Chci si udělat vlastní názor.“ Země si vybírá podle momentálního impulsu. Ten nejčastěji přichází přes příběhy lidí – v beletrii, filmu, galerii. „Když mi nějaké umělecké dílo zrychlí tep, chci poznat místo, ve kterém se ten příběh odehrává.“ Podle vlastních slov se vydává na cesty, aby si potvrdila nebo vyvrátila některé soukromé hypotézy, které pak čtenářům nabízí, ale nevnucuje. Cestování dokáže spojit s životními osudy svých hrdinů, čímž vznikne nenapodobitelná směs cestopisu a psychologického románu.

ŽENA „ON THE ROAD“

V životě cestovatele přicházejí podle Holcové různé fáze. „Na začátku je dětské okouzlení, jenže člověk nemůže být celý život za ‚Krtčka‘. Pak poznáte, že rčení, že vás ta cesta změní, je taky blbost. Možná poprvé, podruhé... pak už se znáte. Zjistíte, že i na cestách se situace opakují. I když to odsud vypadá dobrodružně, tam si rychle zvyknete a opět upadnete do stereotypu. Proto jsem ráda, když mě něco překvapí, když lidé reagují jinak, než jsem čekala. V islámském světě zjistíte, že navzdory předsudkům jsou tyhle země pro cestovatele požehnaním, protože místní jsou nezištně pohostinní. Nocleh vám muslimové nabídnou naprosto automaticky a nezabývají se vaší vírou. Mezi běžnými lidmi tu vůbec panuje překvapivě velká tolerance.“

Ve světě si Milena Holcová podle svých slov potvrdila, že jsme všichni stejní. Liší se kulisy, oblečení, ale lidské potřeby, touhy a smysl pro spravedlnost jsou tytéž. Došla k závěru, že cizí země jsou – podobně jako jednotlivci – buď sympatické, nebo ne. Chudoba, technická vyspělost, kulturní zvyky ani náboženství už nejsou tak důležité. „Elementární rozdíl je však v postavení žen. Jenže paradoxně právě v zemích, kde jsou ženy utlačované, jsem narazila na záviděníhodnou solidaritu a třeba v Íránu se mezi nimi cítila velmi dobře.“ Na čáador (závoj, jímž si muslimská žena zakrývá vlasy a šíji) si rychle zvykla. I tak zůstávala jako cizinka velmi nápadná. Sebevědomá chůze a přímý pohled ji obvykle prozradily. Místní ženy oči klopi a dívají se do země. „Čáador je hlavně v horku nepohodlný, jako čepice, kterou nemůžete sundat. Jenomže vlasy jsou u muslimů brané jako u nás prsa, nesmí vykukovat ani kadeř. Doma ženy čáador sundávají, ale jen mezi sebou nebo před vlastním

mužem. Před Martinem skrývaly dokonce i fotku, kde byly jako malé vlasaté holičky. V Afghánistánu a Pákistánu jsou podmínky ještě přísnější. „Tam byl i obličej sprostý, tak jsem byla brána skoro jako pornohvězda. Dostali jsme se tam v době nejhoršího tálibánského útlaku, tady se ještě moc nevědělo, o co jde. Kam jsme se hnuli, byli jsme pod tichou kontrolou. Buď se za námi táhl zvědavý dav mužů, jen tiché šoupaní nohama a šepot ‚sedla si, sedla si... pije, co to pije?... teď si něco píše...‘, nebo se vedle zastavila toyota s kouřovými skly. Nikdo nevystupoval, jen nás pozorovali. Zato dav se rychle rozptýlil. K tomu permanentní písečná mlha... Bylo to děsivé.“

STOPEM S DĚTMI

Všechny Mileniny děti dostaly v osmnácti možnost volby – buď byt, anebo nechat se během studia žít svými rodiči. Vybraly si samostatnost. Takže se prodal rodinný domek a koupily se garsonky. Milena je přesvědčená, že se to vyplatilo. Každý ovládá tři cizí jazyky. Pavla se vrhla na španělštinu a iberioameristiku, Petr si vybral školu v Thajsku, jinak je frankofil. Studentka dokumentaristiky na FAMU Lenka byla zase na škole ve Francii a navíc propadla ruštině.

A jaké bylo dětství v cestovatelské rodině? „V době, kdy byly děti malé, bylo důležité vzdát se cestovatelských ambicí a přizpůsobit se tomu, co baví je,“ vzpomíná Holcová. Nejmladší Lence bylo pět, když poprvé zažila čtyřměsíční stopování po Americe a Mexiku. Na hranicích museli nechat auto a v Mexiku pokračovat stopem. „Malá za mnou přišla a třásla se jí bradička. Říkala: ‚To já v životě nedokážu.‘ Tak jsem ji uklidňovala, že se nemusí bát ani o nic starat. ‚Když zabrzdí auto, vezmi si medvídku a nastup.‘ Mexičané byli skvělí, mají ohromný kult rodiny. Vždy nás brali

Milenu na cestování nejvíc baví, že nemusí vědět, co bude, chce si to jen užít. Země si vybírá podle momentálního impulsu, který nejčastěji přichází přes příběhy lidí. A protože je žena, daří se jí lehce získávat důvěru místních.

Přes výjimečnost svých zážitků začala oslovovat čtenáře svojí normalností a nabídla pohled, jak nejen vnímat svět, ale jak se přitom i dobře bavit.

celou rodinu, seděli jsme všichni na korbě, velké děti to bavilo a Lenka se zklidnila.“

O své děti má dodnes sice strach, ale prý menší než ostatní matky. „Vím, že cestovat na divoko umějí a mají cit, kde je hranice, kterou je dobré respektovat.“ Když bylo Petrovi patnáct a Pavle čtrnáct, poprvé vycestovali sami. Vydali se do Maďarska, aby byli v případě nouze snadno dosažitelní. „Při jejich první cestě jsem docela normálně maminkovky trnula, ale zároveň věděla, že jim tuhle zkušenost nemohu odeprít. Vrátili se asi po čtrnácti dnech, totálně okradení. Důležitější však bylo, že oba tu část cesty, kdy se v pyžamech stopem přes Rakousko dostávali zpět, považovali za nejvydařenější. Tehdy jsem uvěřila, že pochopili jedno ze základních cestovatelských pravidel, že to nejlepší obvykle začíná průšvihem. A přestala jsem se o ně bát.“

INJEKCE PRO ZDRAVÍ I VZTAH

Zatímco pro mnohé je hotelová turistika s komfortem all inclusive naprostou samozřejmostí, Milena Holcová tento zážitek okusila teprve ve svých 57 letech. „Vyrazili jsme se sedmiletou vnučkou do egyptského Dahabu – a ocitli se v pasti. Zatímco Máša byla nadšená, my jsme to tam už po týdnu nemohli vydržet. Tím, že je o člověka dokonale postaráno, na něj padne tupost. Každou minutu víte, co přijde.“ A to je pravý opak toho, co Milenu Holcovou na cestování baví. Poznání, že nemusí vědět, co bude, a tu situaci si užít.

„Myslím, že cestování prospívá vztahům a oživí

je. Doma už je to po těch letech ponorka, ale sotva vyjedeme, pomine. Na cestách si nějaké dusno prostě nemůžete dovolit. Konflikty se řeší okamžitě a prudce, zplodiny musejí rychle vyvanout. Ale po pravdě řečeno, teď už je náš temperament poněkud utancovaný, člověk si rozmyslí každou ztrátu energie, už se skoro nehádáme. Musíme zvládat poměrně extrémní nepohodlí, což už v našich letech není žádná sranda.“ Na druhou stranu paradoxně mnohahodinové přesuny na korbách mezi domorodci nebývají tak únavné jako stejná doba strávená třeba v letadle. „V Africe většinou asfalt chybí, a zatímco sedíte, vyrovnáváte výmoly, tělo pořád musí něco řešit. Taky není vyčerpané zpracováváním potravy, jíme jen tehdy, když je hlad, a tolik, aby nebyl až tak velký. Většinou ani není co. Vracíváme se hubení a zdraví.“

Za nepříjemné a nutné zlo považuje Holcová jen nedostatek hygieny. „Když přijedu z cest, odhodím bágel a sandály a stává se ze mě dáma. Kosmetička se chytá za hlavu, jak mi to slunce zase dalo zabrat. Já až posedle uklízím a umývám, obtěžuji okolí, mám hroznou potřebu čistoty. Podpatky, parfémy, šperky, to je až neuvěřitelně uklidňující.“

Jako blondýnka přitahuje na cestách velkou pozornost. „Hlavně u žen. Snaží se mě dotknout a jsou nadšené, když zjistí, že je jejich kůže světlejší než moje,“ vzpomíná se smíchem. Díky tomu, že je žena, se jí také daří lehce získat důvěru místních. „Nejsem nebezpečná ani pro ženy, ani pro muže, a tak se k lidem dostávám výrazně rychleji a blíže než Martin. Je to přirozené. I když je mezi našimi kulturami

propastný rozdíl – třeba 200 let –, mívám pocit, že občas potkám někoho, v kom spatřím jakoby samu sebe, na ženskou solidaritu se dá vsadit.“

DOMŮ

Přestože má ráda dobrodružství, návraty vnímá s ohromným povděkem. „V Africe se život odehrává venku. Stačí si sednout na návis a sledovat, co se děje kolem. Během dne vidíte porod, smrt, něhu i násilí... Dokonce jsme tam viděli i sebevraždu. Stojíte a díváte se na umírání. Každý den je nabitý a plný nejistoty. A když pak přijedu domů, cítím ohromný pocit úlevy při zjištění, že se stále řeší to samé jako před naším odjezdem.“ Ačkoli sjela velký kus světa, nejlépe se cítí v Dukovanech, kde strávila dětství. V Jihlavce je prý nejlepší koupání na světě. „Je tam dokonale čistá voda. Plavete lesem pod klenbou stromů. Jediné minus je, že když má voda 18 °C, považujeme ji za teplou. Lezeme do ní i ve dvanácti stupních, a to zima zalézá za nehty a bolí na hrudi. Proto máme na plavání šálu a rukavice, neoprenové botky a na stáří jsme si v motorkářském obchodě pořídili dokonce ledvinový pás. Je to jedna z atrakcí, po které se nám na cestách nejvíc stýská.“ V Dukovanech se Milena Holcová, která se babičkou poprvé stala v padesáti, snaží vytvořit opravdové zázemí svým pěti vnoučatům. „Jdu kolem řeky s kočárkem a mám pocit, že je svět v pořádku a všechno má smysl.“ Poslání babičky vnímá jako strašně důležité, možná víc, než je pro ni nyní psaní. „Měla jsem v Dukovanech skvělé prarodiče. Celý život z nich čerpám.“

Milena Holcová

... o psaní

První kniha (Nech tu děti a zmiz!), která vypráví o bolavém rozchodu, byla přetlaková, upřímná, ale literárně takřka bezcenná. Pak přišlo okouzlení z tvůrčí svobody a možnosti tvořit příběhy, které jsem si užila hlavně u knih Orinokem k přechodu, Věčný striptýz, Babky nadivoko a Romance na tři doby. Po opojení nastoupila pokora s velkým respektem dodržovat literární zákonitosti, kterou vystřídala fáze psaní plynoucího z finanční nutnosti. Zjistila jsem, že už nic jiného neumím a že jsem pro svou potřebnou svobodu závislá na svých nápadech. Když nejsou, je to depresivní, ale

beru to jako autostop. Však ono něco přijede. V období, které prožívám dnes, se snažím být na psaní nezávislá, nechci, aby ze mě byl literární fetiš. Jsou i důležitější věci.

... o hodnotách, co se cení

Na cestě je důležitý humor, i zoufalé situace – nebo právě ty – se dají proměnit ve velkou srandu. Taky je důležité, aby váš společník byl pohodář, co má kliku. Nerada bych někam vyrazila s nervákem nebo smolařem. Největší investicí pro život je svoboda. Moje i partnerova. Souvisí s tím důvěra. Nikdy se nestalo, že když jeden z nás projevil přání někam jet

bez druhého, následoval by zákaz nebo citové vydírání. Necháváme se dýchat, nenasazujeme jeden druhému udidlo.

... o strachu

Nedávno jsem se topila pod Viktoriinými vodopády. Přecenila jsem úplně zbytečně vlastní síly. Rafty jsem pokládala za nudu, a tak jsme zkusili white water boarding. V peřejích máte jen prkno, kterého se držíte. Jenže jsem podcenila, že nemám vyvinutou potřebnou muskulaturu, a smetlo mě to. Ve chvíli jsem netušila, kde je nahoře a kde dole, bojovala jsem o život. Až do večera jsem cítila v krku Zambezi.

Anna Mrázek Kovačič je královnou také jedné z podkapitol módní fotografie, které se říká „beauty“ a zaměřuje se na tvář, make-up nebo šperky.

Transformace

Proměna. Toto slovo nejlépe vystihuje vše, čím se zabývá naše nejpreciznější módní fotografka Anna Mrázek Kovačič. Svými fotografiemi pozvedá realitu k dokonalosti a koncentruje v nich krásu. Svým projektem Little Modernist zase mění pohled na současné rodičovství.

Česko-slovenskou módní fotografii ovlivňuje Anna už více než patnáct let. Studio si zřídila na Letné, odkud má město jako na dlani. To jako by předurčilo i její přístup k focení. Nad konkurenty se velmi rychle vyšvihla v neposlední řadě právě díky svému nadhledu, který je z jejích fotek patrný. Vidíte v nich její neomylný smysl pro dokonalou kompozici, stejně jako pro určitý koncept a kreativní myšlenku, jež danou sérii fotek spojuje. Nikdy nejde jen o „pěknou tvářičku“; při pohledu na předloženou scénu jasně cítíte atmosféru, vnímáte zachycenou energii.

Zároveň však zmíněný nadhled způsobuje, že se necítíte být manipulováni či že by cílem fotek bylo výhradně šokovat nebo dojemně rozněžnit.

Anna naopak předkládá perfektní obrazy, které by se měly obdivovat tak, jako byste byli jejich tajným pozorovatelem.

Vstup na scénu módní fotografie pro ni nebyl náhodný. Než začala fotit pro nejlepší tituly na trhu, jako jsou Dolce Vita, Elle či Harper's Bazaar, upozornila na sebe ještě v Bratislavě, když se vzápětí po revoluci

Text **Mária Mičoušková** Fotografie **archiv**

Módní editoriały různých pojetí, scén a nálad známá fotografka nejčastěji fotí pro český prestižní časopis Dolce Vita, dále také pro Harper's Bazaar nebo Elle.

Většina (nejen) českých módních fotografů jsou muži. Výhodou Anny je tedy i její odlišný, ženský pohled. S modelkami umí dokonale pracovat a dokáže zachytit i mnoho nuancí jejich výrazů.

stala ve svých sedmnácti letech nejmladší místní podnikatelkou. Spolu s Andrejem Tarabou začala vést první samostatnou modelingovou agenturu (dnes Exit Model Management), jejímž dlouholetým „zlatem“ jsou Kinga Rajzak či Kamila Filipčíková. Proto není divu, že o dekádu později, na začátku své kariéry fotografky, již věděla o módním průmyslu své. Jako svůj idol uvádí amerického fotografa Stevena Meisela, jenž stejně jako ona ovládá mnoho poloh fotografie – iluzivní s mnoha retušemi, barevnou a ostrou v prostředí studia i lokace, také přirozenou, bez větších postprodukčních zásahů, černobílou nebo uměle rozmazanou či s přidáním efektními vrstvami. Její zakázky samozřejmě netvoří jen editoriały pro lifestyle časopisy, pracuje i na dalších komerčních projektech – naposledy například fotila v Dubaji kampaň pro Nokii, je podepsána i pod reklamou na dubajská obchodní centra Mall of Emirates a Burjuman. V Česku jste mohli zaregistrovat její dlouholetou spolupráci s kadeřnickou mistryní Petrou Měchurovou, pro kterou připravuje

fotografickou prezentaci jejích sezonních kolekcí.

A jak vznikl zmíněný webový projekt Little Modernist? Za vše může životní změna, která přišla s narozením dnes pětiletého syna Adama. Anna se živě zajímá o osvětlené moderní přístupy k rodičovství a výchově a o své zkušenosti, tipy a rady se chtěla podělit také s ostatními rodiči. Nejdříve uvažovala o blogu, ale projekt se nakonec vyvinul v širokou platformu s týmem pravidelných přispěvatelů, z nichž možná znáte duo psycholožek Nevolová – Nováčková (autorky zásadní knihy Respektovat a být respektován) nebo Martina Járu z Ligy otevřených mužů, který vede rubriku As men see. A protože všichni na webu zainteresovaní jsou názoru, že dítě je jen odrazem nás samých, naleznete na něm nejen tipy na výlety, výrobu dekorací, recepty na dětské i dospělé dobroty nebo články o tom, jak barvy či květiny působí na psychiku, ale také osobní zpovědi a úvahy. V těchto dnech navíc web dostává novou tvář s mnoha praktickými funkcemi, a tak jeho návštěvnost bude určitě nadále jen stoupat.

Anna Mrázek Kovačič

VÍCE INFORMACÍ NA WWW.PAVLEYE.COM,
WWW.LITTLEMODERNIST.COM.

Japonská přílivová vlna na finančních trzích

Svět finančních trhů v sobě až přecitlivěle odráží dění ve světě reálné ekonomiky, a tedy zprostředkovaně také události reálného světa. Zemětřesení následované ničující tsunami je zachyceno nejen na záznamech seismografů, ale také v reakcích jednotlivých finančních instrumentů. Dopad katastrofy, která postihla Japonsko, se však neomezuje jen na bezprostřední reakci, ale projevuje se nadále a bude se projevovat ještě řadu měsíců. A v některých případech změnil chování trhů pravděpodobně natrvalo. Pojdme se nejprve podívat, proč a jak na události 11. března reagovaly jednotlivé finanční instrumenty.

To, že japonská měna nereagovala na obrovské škody poklesem hodnoty, souvisí s tím, že Japonsko patří dlouhodobě mezi největší exportéry kapitálu.

Text **Luboš Mokráš**
a **David Navrátil**,
Česká spořitelna
Fotografie I 23 RF

JAPONSKÁ MĚNA NA VLNĚ SPEKULANTŮ

Na překvapivé události obvykle jako první citlivě reagují měnové trhy. Souvisí to s tím, že měnový trh není centralizovaný, a že tedy neexistují obchodní hodiny – s hlavními měnami se obchoduje prakticky 24 hodin denně. A také obchodníci, kteří kótují měny, sledují nesmírně pozorně vše, co by mohlo ovlivnit směnné kurzy, a na jakoukoli událost reagují prakticky reflexivně. Zasažena byla pochopitelně hlavně japonská měna jen, z ostatních krátkodobě profitovaly ty, které jsou pokládány za bezpečné útočiště v případě vážných problémů (typicky americký dolar a švýcarský frank). Japonský jen zareagoval na katastrofu na první pohled paradoxním posilováním. To, že měna nereagovala na obrovské škody poklesem hodnoty, souvisí s tím, že Japonsko patří dlouhodobě mezi největší exportéry kapitálu. Pro japonské společnosti znamenaly škody, které utrpěly, zvýšenou potřebu hotovosti. Prostředky z investic v zahraničí musely ve velkém stahovat také pojišťovny. Tohle všechno samozřejmě dobře vědí jak měnoví obchodníci, tak nejruznější měnoví spekulanti. Jen se brzy dostal vůči dolaru na historické maximum a zdálo se, že dalším posilování nezabrání ani japonská centrální banka. V této situaci došlo k výjimečné dohodě skupiny G7 a masivním intervencím proti jenu, které zvrátily situaci a posunuly jeho kurz postupně až na hodnoty znatelně slabší než před zemětřesením. Zásah skupiny G7 byl nutný kvůli stabilizaci měnových trhů, protože jednostranný tlak proti jenu mohl rozkolísat i další kurzy především u asijských měn. Navíc pomohl Japonsku, které by jinak trpělo

jak následky přírodní katastrofy, tak zhoršenými podmínkami pro svůj životně důležitý export. Intervence představovala zlom, který do značné míry ukončil významný vliv japonského zemětřesení na měnové trhy. Dál už budou jeho dopady ovlivňovat měnový trh jen zprostředkovaně a méně významně přes makroekonomické dopady na rovnováhu mezi hlavními světovými ekonomikami.

AKCIE SE DOSTALY POD VODU, DLUHOPISY BEZPEČNÝM PŘÍSTAVEM

Stejně citlivě jako měny reagovaly na katastrofu i akciové trhy. V podobných situacích je standardní reakcí výprodej způsobený zvýšenou nejistotou a z ní plynoucí vyšší obavou investorů z držení rizikovějších aktiv, za která jsou akcie obecně pokládány. Nejvíce byl samozřejmě postižen japonský akciový trh, protože japonské společnosti byly zemětřesením bezprostředně poškozeny. Reakce světových akciových trhů pak vyplynula především z obav, že přírodní katastrofa bude mít dopad na celou světovou ekonomiku a povede ke zpomalení stále relativně chabého růstu, a tedy k poklesu ziskovosti akciových společností. K intenzitě reakce také přispěla v té době panující nervozita a nejistota ohledně dalšího vývoje světové ekonomiky plynoucí ze stupňující se krize v arabském světě. Zemětřesení obrazně přililo benzin do ohně. Obzvláště intenzivně reagovaly akciové trhy na stupňující se problémy jaderné elektrárny Fukušima. Signálem k zastavení panikaření byla měnová intervence skupiny G7 proti jenu. Ne že by měl tento krok nějaký bezprostřední reálný dopad na ohodnocení akcií, spíše šlo

o psychologickou reakci na jednoznačné gesto hlavních ekonomických mocností dokazující, že mají situaci pod kontrolou a že nedopustí destabilizaci finančního systému. Akciové trhy s výjimkou Japonska se od té doby řídí podle bezprostřednějších a konkrétnějších vlivů. Japonské akcie stále započítávají možné dopady, protože dosud není plně jasné, jak dlouho bude trvat odstranění škod, a tedy jaký bude celkový dopad na hodnotu společnosti.

Reakce dluhopisů na katastrofu byla v daném kontextu relativně nejmírnější. Kvalitní dluhopisy přechodně stouply na ceně (klesl jejich výnos) v důsledku odlivu prostředků do bezpečí (šlo tedy o inverzní reakci než u akcií). Tato reakce byla ovšem brzy překryta z hlediska dluhopisového trhu důležitějšími informacemi, především obavami z inflačních tlaků a následného růstu sazeb hlavních centrálních bank. Ani u inflačních tlaků však nebylo možné pominout důsledky zemětřesení, jak se vyjasní dále v textu při popisu reakce komodit.

Ty mají tendenci reagovat stejně „zbrkle“ jako měny a akcie. Nejprve většina průmyslových komodit klesala, protože Japonsko je významnou průmyslovou mocností a zastavení jeho ekonomiky znamená pokles poptávky po komoditách. Výjimkou byly cenné kovy (zejména zlato a stříbro), které podobně jako kvalitní dluhopisy slouží coby bezpečný přístav v čase nejistoty. Po prvotní odezvě se trhy vzpamatovaly a reagovaly spíše na budoucí očekávanou poptávku vyvolanou nápravou napáchaných škod. Podobně jako u akcií relativně brzy překryly vliv japonského zemětřesení další události.

JAD(E)RNÁ POLEMKA A POLITIKA (PŠTROS)A EMU

Problémy v japonské jaderné elektrárně Fukušima aktuálně stále ještě nejsou vyřešené. Ale jedno je jasné: zastavení Fukušimy znamená výpadek tří procent celkové produkce elektřiny v Japonsku. Což bude i v dalších měsících znesnadňovat život tamějším produkčním firmám. Ale pozor, ač to může vypadat paradoxně, v Japonsku existují oblasti s přebytkem elektřiny. Tak proč není poslána po drátech do oblastí, které trpí jejím nedostatkem? Problém tkví v „hertzích“, tedy ve frekvenci. Japonsko je z pohledu výroby elektřiny rozděleno do dvou částí a v každé se vyrábí elektřina s rozdílnou frekvencí. Technicky je pro přenos mezi regiony potřeba konvertorů. Těch je však poskrovnu, a nejsou tak schopny nahradit výpadek Fukušimy. Ano, toto je pozitivní zpráva pro firmy, které produkují uvedené konvertory, neboť poptávka po jejich produkci se v budoucnu zvýší, aby došlo k navýšení kapacity pro převod energetiky.

Před přírodní katastrofou se pomalu rozjížděla renesance jaderné energetiky, především kvůli stále citelnější nutnosti omezit emise oxidu uhličitého. Havárie jaderné elektrárny tohoto rozsahu však znamená pro budoucnost jaderné energetiky vážnou hrozbu a minimálně podstatné zdržení mnoha plánovaných projektů. Jaderné trable v Japonsku samozřejmě vyvolaly hysterickou reakci u politiků, protože jde o levné politické body – nicméně s ekonomickými dopady. Například uzavření německých jaderných elektráren sníží kapacitu výroby elektřiny o 7 procent. Vítězství Zelených v německých regionálních volbách jejich osud pečeti. Dále, Čína prohlásila, že bude revidovat svůj plán na výstavbu několika desítek jaderných elektráren.

Jaká je možná alternativa k jádru? Není to vítr ani solární energie. To jsou takzvané „špičkové“ zdroje, tedy ty, které jsou zapojovány jen v případě energetické špičky. Jaderné elektrárny jsou ale zdrojem „základním“, fungujícím 24 hodin denně. Proto jsou alternativou k jádru elektrárny uhelné a plynové, jež mají vyšší náklady na výrobu elektřiny. To ovšem bude mít dlouhodobě podstatný vliv na energetické komodity, především zemní plyn, ropu a uhlí.

Čína se samozřejmě bez jádra neobejde, ale je možné, že část kapacity bude nahrazena jiným typem elektráren.

Jaká je tedy možná alternativa k jádru? Není to vítr ani solární energie. To jsou takzvané „špičkové“ zdroje, tedy ty, které jsou zapojovány jen v případě energetické špičky. Jaderné elektrárny jsou ale zdrojem „základním“, fungujícím 24 hodin denně. Vítr, jen když vane, a solární energie zase, jen když svítí slunce. Proto jsou alternativou k jádru elektrárny uhelné a plynové, jež mají vyšší náklady na výrobu elektřiny. Větší příklon k tomuto typu elektráren ovšem bude mít dlouhodobě podstatný vliv na energetické komodity, především zemní plyn, ropu a uhlí. Naopak výrazně utrpěla atraktivita uranu. Nejtrvalejší vliv na cenu některých aktiv obchodovaných na finančních trzích tak paradoxně může mít v rámci celku katastrofy relativně omezená událost.

Takže, jádro pro střední Evropu – ano, či ne? Pro ni je jádro jedinou levnou alternativou ke špinavějšímu uhlí bez nebezpečí typu zemětřesení a tsunami. Uranu je relativně dost a je k dispozici ve více zemích, nehrozí zde geopolitické riziko. Pro rozvoj větru a „soláru“ tady nejsou dobré podmínky (naopak příznivé jsou ve Španělsku nebo v severní Africe a pro vítr v pobřežních státech, jako jsou Německo, Rumunsko či sever Polska). Dováženy plyn je drahý a jeho dodávky mají geopolitická rizika. Celkově i v zemích s dobrými podmínkami pro obnovitelné zdroje bude zapotřebí jádro, uhlí nebo plyn pro dodávku v základním pásmu (24 hodin denně). Potenciálem pro střední Evropu jsou obrovské zásoby plynu z břidlice v Polsku (na stovky let tamní spotřeby), kde ale zůstává ještě spousta nevyřešených otázek (mj. zda je tento

zdroj, kdy se při těžbě uvolňuje metan, čistší než uhlí). Mimochodem, existuje několik společností v Polsku, které budou těžit tento typ plynu a jsou obchodovány na burze, tudíž představují zajímavou investiční příležitost.

A Z JINÉHO SOUDKU: JAPONSKÝ SCÉNÁŘ PRO SVĚT

Pesimisté neustále poukazují, že tato Velká recese plynule přejde v USA a EMU (Evropská měnové unie) v tzv. japonský scénář. Tedy v období deseti či dvaceti let, kdy ekonomika poroste jen velmi pomalým tempem – zhruba o jedno procento ročně. Ano, mají pravdu, ale ze zcela jiného důvodu: Japonsko totiž předběhlo ostatní vyspělé státy v tom, čím si i ony projdou a co jednou čeká i rozvíjející se ekonomiky. A to stárnutí obyvatelstva.

Jaký byl průměrný růst japonské ekonomiky za posledních deset let? Celkový HDP (hrubý domácí produkt) rostl v průměru o 1 procento ročně. Pro srovnání: ve Spojených státech o 2 procenta. Čekali jste pro USA vyšší číslo? Nezapomínejme, že ve statistice máme zahrnutu i tuto recesi. Přesto je uvedené číslo pro USA ve srovnání s Japonskem dvojnásobné. Nicméně podívejme se, jak rostly tyto ekonomiky v přepočtu na obyvatele. Japonsko 1 procento, USA také 1 procento. Jinými slovy, rychlejší růst USA byl způsoben stále pozitivním demografickým vývojem, tedy přílivem imigrantů a silnými poválečnými ročníky. Se stárnutím populace ovšem tento efekt bude postupně mizet a celkový růst ekonomiky a její růst na obyvatele se budou v USA a Japonsku postupně přibližovat. Bez vyššího růstu produktivity práce to bude znamenat, že ekonomiky porostou pomalejším tempem, protože bude méně pracovníků.

Slunce pro všechny

Co vás osobně přivedlo k práci v nadačním fondu? Vystudovala jste speciální pedagogiku?

Už jako dítě jsem chtěla být učitelkou. Na základní škole jsme měli ve třídě s třiatřiceti žáky několik postižených dětí a mě fascinovalo, jak bravurně je dokázali učitelé zvládnout. Na gymnáziu jsem se začala chodit dívat na výuku do tehdejší zvláštní školy a pak se pustila do studia speciální pedagogiky. Nejvíc mě trápilo, že rodiny neměly pro vzdělání svých dětí jinou šanci než poslat je do speciálního internátu nebo ústavu, a některé děti byly dokonce označeny nálepkou nevzdělavatelosti. A proti tomu se celý život snažím bojovat.

Dokáží si představit, že začátky musely být ve společnosti, která byla naučena handicapované vnímat, jako by ani neexistovali, docela náročně. Jak se dnes na tu dobu díváte?

V devadesátých letech jsme začali hledat prostory, kde by se postižení mohli učit společně se zdravými dětmi. Jenže jsme vždy narazili na neznalost a obavy rodičů zdravých žáků. Integrace se báli a chyběla jim tolerance. Nečekala jsem, že na nejhorší přístup narazíme v místě, odkud pocházím. Doma není člověk prorokem... První soukromou školu v budově bývalých jeslí ve Stochově, kterou jsme získali od Městského úřadu Stochov s příspěvím Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové, jsme otevřeli pro děti s více vadami. Integrovali jsme jak lehce, tak i těžce handicapované děti, což tehdy mnozí považovali za bláznivé. Dá se říct, že jsme předběhli dobu, protože dnes je integrace stále více proklamována.

Vedete několik vzdělávacích i sociálních projektů. Které z nich považujete za nejprínosnější?

Nejde je úplně rozdělit, jsou provázané. Naším posláním je umožnit postiženým lidem prožít plnohodnotný život. Umíme jim poskytnout vzdělání, bydlení, rehabilitaci i pracovní uplatnění. Takže když k nám přijde rodič s handicapovaným dítětem, jsme schopni se mu věnovat a provázet ho celým životem. Vedle studia – od mateřské školy po plnění školní docházky a studium na střední praktické škole – provozujeme deset sociálních služeb, například chráněné bydlení či sociálněterapeutickou dílnu. Soustředujeme se i na seniory, s našimi klienty jim roznášíme jídlo, nakupujeme a zveze je na nejrůznější kulturní akce. Velký úspěch mají různé výtvarné

činnosti, zahradnické práce a také nová kavárna a cvičná pekárna v Centru služeb Slunce všem, která je určena pro veřejnost a kde si mohou klienti sami vydělat. Centrum služeb vzniklo jako další program pro ty, kteří u nás ukončili studium, a kavárna je taková naše vizitka, která nám pomáhá navazovat nová přátelství. A náš sáchr dort je věhlasný.

Máte nějakou radu pro rodiče, kterým se narodí postižené dítě? Kam se mohou obrátit o pomoc a informace?

Důležité je, aby pomoc vyhledali co nejdříve. Klidně už od miminka. Aby věděli, jak správně postupovat, aby nemuseli děti dávat do internátního zařízení, nebo se naopak sami nemuseli bezmezně obětovat. Problémy, které postupně přicházejí, vyžadují speciální péči, a tu jsme jim schopni poskytnout v odborných zařízeních během dne, přičemž odpoledne se zase vracejí domů.

Rodiče dnes mají možnost rozhodnout se, zda své dítě zaintegrují do širšího kolektivu se zdravými dětmi a připraví je pro život, nebo je nechají už odmla v úzkém speciálním kolektivu. Tato problematika není jednoznačná. Každému vyhovuje něco jiného. Osobně nepodporuji oddělování podle postižení. Myslím, že handicapované děti mají být propojeny co nejdéle se zdravými, především v mateřských školách, mohou se tak více rozvíjet. Ale naše společnost na to ještě není dostatečně připravena.

Jakým způsobem se vám daří organizace a jednotlivce přesvědčit, aby své finanční prostředky věnovali právě vám?

Mluví za nás množství vykonané práce, které máme za sebou. Navíc našim partnerům máme co nabídnout, netaháme z nich jen peníze. Pořádáme pro ně třeba benefiční koncert v Národním domě na Smíchově, kde umělci účinkují bez nároku na honorář. Máme spoustu stálých partnerů, mezi něž patří dlouhodobě i Česká spořitelna.

Nejvíc by nám ale pomohlo, kdyby si firmy kupovaly zahradnické i cateringové služby, které nabízíme. Umožňujeme je jako formu náhradního plnění. A samozřejmě se snažíme, aby lidé chodili do naší kavárny v Unhošti. Skutečné vítězství by pro mě znamenala finanční soběstačnost bez závislosti na nízkých a navíc nestálých dotacích.

Více informací o programu nadačního fondu se dozvíte na stránkách www.slunce.info.

Přestože vede asi osmdesát zaměstnanců, vlastní kanceláře se vzdala. Ředitelka Nadačního fondu Slunce pro všechny ji uvolnila pro další třídu handicapovaných dětí, pro které již přes dvacet let intenzivně vytváří nejrůznější projekty a programy. Ve společnosti, kde tři procenta lidí trpí vážnějším a šest procent lehčím postižením, je čiré nadšení ze zlepšování jejich života bílou vránou. „Není to jen zaměstnání, je to můj koníček, moje uspokojení. Se změnou práce bych se už jen těžko srovnávala,“ přiznává **Blanka Dvořáková**.

Nejvíc by nám pomohlo, kdyby si firmy kupovaly naše výrobky, zahradnické i cateringové služby, které nabízíme.

Pro Evropana je někdy obtížně pochopitelný niterný a všudypřítomný vztah k bohu. Nejenže se muslimové modlí pětkrát denně, navíc se veškeré jejich počínání opírá o Alláhovu přítomnost.

Jiný kraj, jiný mrav

Je to již bezmála čtvrt století, co se hraniční obruče neprodyšně svírající naši vlast konečně otevřely světu. Od té doby k nám proudí davy cizinců a i my postupně objevujeme nové země, stále dál a dál od našich hranic. Někteří jezdí studovat, jiní za prací a většina z nás vyráží do zahraničí minimálně jednou ročně na dovolenou. Ovšem pozor, ne nadarmo se říká jiný kraj, jiný mrav. Takže jak jednat v kontaktu s neznámou kulturou, exotickými zvyklostmi či netradičním náboženstvím a neztratit tvář?

V různých částech světa si místní obyvatelé více či méně uchovávají svoji kulturní svébytnost, způsob uvažování i hodnoty, které pro nás mohou být nepochopitelné. A pokud naše chování neodpovídá místním zvyklostem, můžeme se dostat nejen do trapných situací, ale i do konfliktů.

Při cestách po Evropě a Americe obvykle žádné zvláštní překvapení nečekáte, přesto i zde vás mohou některé tradice a způsoby chování zaskočit. Tak třeba v jihoevropských nebo latinskoamerických státech si musíte zvyknout na expresivní temperament – muži vás budou například líbat už při druhém setkání jako důvěrnou známou. A čím více jedete na jih, tím jsou lidé „kontaktnější“, navzájem se dotýkají, chytají vás za loket či za rameno. Osobní zóna je v různých zemích odlišná: ve Skandinávii a v Británii tzv. na konečky prstů, ve střední Evropě k zápěstí, v jižních zemích k lokti. Extrémem pak jsou Arabové, ti neznají osobní

zónu vůbec: muži se při setkání líbají, vedou se za ruce, dotýkají se ramen, prsou. To však platí jen pro mužské pokolení, ženy naopak stojí opodál a nesmějí o hovořící muže zavadit ani pohledem.

SPOLEČNĚ U STOLU

Aktem, při němž se kulturní charakteristiky dané oblasti projeví snad nejvýrazněji, je stolování. Všude na světě je stolování důležitou částí denního programu – sblížuje rodinu, přátele, obchodní partnery, a proto oběd nebo večeře leckde trvá i hodiny. Naše zvyklost, že si nalozíme plný talíř, během deseti minut všechno spořádáme a pak si jdeme sednout do obýváku, abychom si tam dvě hodiny povídali, je ojedinělá. Francouzi, Italové, Španělé, Arabové, Japonci, Číňané, Indové, ti všichni jedí menší porce, ale mají třeba pět chodů, posedí u stolu dvě tři hodiny a vyprávějí si. Jen vstávat od stolu je vůči hostiteli

nezdvořilé všude na světě – ten vstává jako první a ukončuje stolování.

V řadě dalších věcí se už však jednotlivé kultury liší. Ve východní Asii je zcela nemístné smrkat u stolu, ba vůbec na veřejnosti. Japonec nepochopí, proč tu „ošklivost“ schováme do kapsníku a neseme si ji domů. Indové jedí často rukama, je to pro ně nejpřirozenější forma konzumace. Číňané samozřejmě používají hůlky, to byste si měli navčítit ještě před usednutím ke stolu. Pro Evropana je rovněž nezvyklé, že Číňané vydávají při jídle „zvuky“, které svědčí o tom, že proces zažívání probíhá úspěšně, a to proto, aby potěšili hostitele a pochválili jeho jídlo. Velmi pohostinní jsou Arabové a znakem dobrého hosta tu je, když tuto pohostinnost umí ocenit. Měli byste ochutnat všechno, co vám hostitel nabízí, a nezdráhejte se chválit. Jídlo je v arabských zemích běžnou součástí obchodního jednání a každé

společenské akce. Pozve-li vás arabský partner domů na večeři, jde o velké vyznamenání. A nesmí vás udivit, že večeře se bude odbývat bez alkoholu. Na rozdíl od evropského prostředí.

A BŮH STVOŘIL ŽENU...

V některých i kulturně blízkých zemích si musíte zvyknout na jiné zacházení s ženami než u nás. Kontinentální Evropa je přímým dědicem aristokratických tradic, rytířské kultury, která se projevuje galantním chováním vůči dámám. V Americe se ženy této péče, kterou muži ženám projevují, dobrovolně vzdaly a často až s nelibostí nesou, když se jim snaží vypomáhat s kufrem, dávají jim přednost ve dveřích nebo jim podrží při oblékání plášť.

Zcela opačný pól zaujímá žena v islámském světě. V konzervativnějších arabských zemích je neobvyklé, aby se dospělá žena procházela po ulicích sama. Doporučuje se, aby i cizinky raději nosily snubní prsteny, protože nezadaná dospělá žena buď mezi muži pozornost a taktó nepokrytě projevovaly zájem nemusí být vždy příjemný. V arabském světě by žena neměla provokovat krátkými sukňemi, šaty na ramínka, šortkami. Obecně platí, že kolena a ramena mají být zakryta. Můžete se totiž setkat nejen s projevy dotěrnosti, ale na druhé straně i pobouření. Čím více má žena odhalených částí těla, tím horší dojem vyvolá a tím horší pověst jí bude provázet. A to platí i na pláži, kam raději zvolte jednodušší plavky než dvoudílné.

Účastní-li se tu Evropanka obchodního jednání, neměla by mít kalhoty, ale tmavé šaty, dlouhé do poloviny lýtek. Záleží ovšem na tom, zda se pohybujete ve městě, nebo na venkově, a hlavně na konkrétní arabské zemi; některé jsou liberálnější (například Libanon, Tunisko, Sýrie, Maroko, Jordánsko, Egypt a Spojené arabské emiráty), jiné konzervativnější. Mezi ty nejpřísnější patří Saúdská Arábie. Není však nutné chodit zahalena jako domorodé ženy, všichni vědí, že Evropa má jiné normy, a pokud není oblečení Evropanky vyzývavé, respektují je. Pro nás jsou nikáb a burka často symbolem ponižení, ale arabská žena je bere jednak jako rituální prvek, a také jako důkaz manželovi, že se nevystavuje na odív cizím mužům. Navíc je považuje za jisté pohodlí – je zakryta natolik, že nemusí řešit, jak vypadá, a přitom sama vše kolem vidí.

To je pro muslimy důležité – Arabové užívají mnohem více neverbálních prostředků, důraz leží na gestech a pohledech očí. Proto pozor: váš protějšek z nich vyčte víc, než chcete dát najevo – překvapení, netrpělivost, rozpaky, zvědavost. Čtení z očí má prastarou tradici: když se setkali dva beduíni zahaleni do plášťů a šátků, zkoumali se nejdříve očima, ty jedině mohli vidět. Pro ženy, které chodí na veřejnosti podle islámské tradice zahaleny, jsou tak oči jediným nástrojem komunikace.

ISLÁMSKÁ TABU

V konzervativních arabských zemích si dávejte pozor na některá tabu. Například všechna jídla a nápoje berte pouze pravou rukou. Týká se to i vizitek, peněz a darů. Podávání kávy je obřad, proto byste kávu měli dopít, a nechcete-li přidat, při vracení šálku jim zatřeste. Naopak čaj je tu běžný nápoj, který se pije pro osvěžení, ten dopíjet nemusíte. Svému protějšku také nesmíte ukázat podrážky, jsou „nečistě“, takže i běžné přehození nohy přes nohu si raději odpusťte a sedte s oběma chodidly na zemi. „Nečistota“ bot je také důvodem, proč se Arabové před mešitou zouvají. Další raritou je pro nás podávání rukou. Muslimové tak činí opačně: student profesorovi, referent řediteli... Ženám se ruka nepodává a ruka Evropanky nabídnutá muslimovi vyvolá velké faux pas, muslim ji nemůže přijmout.

Chcete-li se v arabských státech vyhnout problémovým okamžikům, měli byste vždy vyčkat na iniciativu hostitele; ten ví, co si smí dovolit a co ne. Pravidla etikety v muslimských zemích totiž nestanovil Guth-Jarkovský, ale Alláh, proto je jejich porušení vnímáno jako útok na korán. Naše předpisy jsou pouhá konvence, tradice, proto je můžeme porušovat libovolně a bezrestně, kdežto Arabové jsou k jejich dodržování vázáni nejvyšší autoritou. Tady je namístě se zmínit o všudypřítomném náboženství. Pro Evropana je někdy obtížné pochopitelný niterný a všudypřítomný vztah k bohu. Nejenže se muslimové modlí pětkrát denně, navíc se veškeré jejich počínání opírá o Alláhovu přítomnost. Časté výroky jako „Il-hamduli Alláh“ (díky bohu), „Inšá Alláh“ (dá-li bůh, tedy možná, snad) a odkazy na Alláhovu přízeň během jednání nebo uzavírání obchodu jsou pro Evropana nezvyklé. A na otázku, v jakého boha věříte, nemůžete odpovědět, že v žádného. Takový výrok je pro muslima nepřijatelný: chcete-li uspět v arabském světě, prohlaste se křesťanem (což je ostatně pravda, i když nejste pokřtěni a neúčastníte se církevních obřadů – kříž na hrobě mají i ateisté).

ÚSMĚVEM PŘES KOMUNIKAČNÍ BARIÉRY

Ať již jste zavítali do arabských zemí nebo více na západ, všude pamatujte ještě na jednu zásadní odlišnost od domácího prostředí: úsměv. U nás je vážný, či dokonce podmračený obličej standardním výrazem běžného člověka na ulici. V Americe, ale i v asijských zemích, v Karibiku nebo třeba v Indii, všude se lidé usmívají. Na sebe navzájem i na svět kolem sebe. A přitom k tomu v mnohých oblastech mají podstatně méně důvodů než my. Žijí z nepatrného zlomku našich příjmů, příroda i společnost jim leckdy dávají pěkně zabrat, přesto si nenechají vzít radost ze života a usmívají se od rána do večera. Chcete-li si tedy při mezinárodním jednání nebo na prázdninových cestách získat přízeň svého okolí, nezapomeňte na úsměv.

Arabové užívají mnohem více neverbálních prostředků, důraz leží na gestech a pohledech očí. Váš protějšek z nich vyčte víc, než chcete dát najevo. Pro ženy, které chodí na veřejnosti podle islámské tradice zahaleny, jsou tak oči jediným nástrojem komunikace.

Na ropě není závislá jen doprava. Za jejího přispění vzniká přibližně 95 procent veškerých potravin. Na každou vyrobenou kalorií tak připadá v průměru asi 10 kalorií ropy.

Komodita, která hýbe světem

Ropa je komoditou s dramatickou historií. Vedou se pro ni války a demokratické státy kvůli ní neváhají podporovat diktátory. Její cena se dnes udržuje na 110 dolarech za barel, letos však dosáhla dokonce 125 dolarů a některé prognózy míří až ke 200. Vyplatí se do ní tedy investovat?

HISTORIE A FAKTA

Ropa byla známá již před Kristem. Podle Starého zákona vysmolil Noe svou archu naftou – pravděpodobně zoxidovanou ropou. Ropa se používala k léčení, balzamování, svícení i válčení. Car Igor při obléhání Cařihradu přišel vinou ropných plamenometů asi o tisíc lodí. V 8. století použil šáh ke stavbě silnic a chodníků v Bagdádu asfalt. A ropná pole v Baku popisuje ve 13. století i Marco Polo.

Těžba ropy ve velkém se začala rozvíjet nejprve v Rusku a v Americe. Na počátku 18. století vydal car Petr Veliký dekret ke způsobu její těžby. Na konci 19. století se Baku stalo nejspínavějším a zároveň nejbohatším městem na světě. V USA založil v roce 1863 J. D. Rockefeller první společnost na čištění ropy. A jestliže 19. století bylo stoletím páry, pak 20. se stalo stoletím spalovacího motoru.

Ropné deriváty zprostředkovávají 95 % dopravy,

proto je na ropě závislá každá rozvinutá ekonomika. Bez hnojiv, herbicidů a pesticidů z ní vyráběných by nemohlo existovat ani moderní zemědělství. Za jejího přispění vzniká přibližně 95 % veškerých potravin. Na každou vyrobenou kalorií tak připadá v průměru asi 10 kalorií ropy.

Podle Hubbertovy teorie musí těžba ropy jako neobnovitelného zdroje nutně narazit na strop a poté zase postupně klesat. V USA prý dosáhla svého maxima v roce 1970. Křivka nových objevů dospěla k vrcholu v šedesátých letech. Od roku 1980 jí lidstvo spotřebovává každý rok více, než stačí pokrýt nově objevená ložiska. Těžba lehké sladké a nejvíce žádané ropy se již podle některých zdrojů nachází za svým zenitem.

Více než 70 % světových zásob černého zлата se nachází v oblasti Středního východu, kde se soustředí přes 30 % světové těžby. Největšími zdroji

disponují Saúdská Arábie, Kanada, Irák, Írán a Kuvajt. Následují Spojené arabské emiráty, Rusko, Venezuela, Libye a Kazachstán. Nezanedbatelné množství pak těží USA, Nigérie, Čína, Kanada, Mexiko, Indonésie a Velká Británie. A největším spotřebitelem jsou zase Spojené státy, které zpracovávají asi 23 % celosvětové spotřeby, následuje Evropská unie s 19 % a Čína s 9 %.

O rozvoj ropného průmyslu se zasloužilo především „sedm sester“ – americké a britské společnosti Shell, Elf, British Petroleum, Exxon, Mobil, Gulf a Texaco –, které objevily největší ropná naleziště a až do počátku sedmdesátých let 20. století budovaly těžební průmysl v Perském zálivu. Prostřednictvím koncesí pak kontrolovaly až 100 % těžby na Blízkém východě. V té době byly ceny ropy skutečně nízké a neobyčejně stabilní.

V HLAVNÍ ROLI OPEC

V roce 1960 založily Venezuela, Írán, Irák, Saúdská Arábie a Kuvajt v Bagdádu ropný kartel OPEC. Později se k němu připojily Alžírsko, Nigérie, Ekvádor, Gabon, Indonésie, Libye, Katar, Nigérie a Spojené arabské emiráty. OPEC se stal pánem ropného světa, když jeho země dosáhly v letech 1972–1975 postupně a různými metodami znárodnění ropného průmyslu.

Na podzim roku 1973 OPEC snížil těžbu ropy o 5 %, aby mohl ovlivňovat její cenu. Když využil ropné embargo proti USA a zemím, které podporovaly Izrael, začal působit i jako politická síla. Ministři zahraničí Evropského společenství pak skutečně vyzvali Izrael, aby vyklidil území obsazená v roce 1967. Cena černého zlata se během jednoho roku zvedla čtyřnásobně. I když bylo ropné embargo v březnu 1974 odvoláno, zvýšené ceny přetrvávaly. Následná celosvětová inflace způsobila sérii ekonomických recesí – stagflaci, která trvala až do počátku osmdesátých let.

Ropný šok ukázal slabinu rozvinutých zemí v jejich závislosti na dovozu energií. Současně ovšem urychlil i technický pokrok a naučil svět využívat méně energeticky náročné technologie. Přispěl i k většímu rozvoji mezinárodní dělby práce přesunem zpracovatelských odvětví do zemí s levnější pracovní silou. Pokles cen ropy na světových trzích v osmdesátých a devadesátých letech byl projevem úspěšně adaptace.

Samotná ropa bezprostředně ovlivňuje i politické napětí mezi státy Středního východu. Situaci po iránské revoluci v roce 1980 okamžitě využil Irák s cílem rozšířit svá naleziště v sousední provincii

Chúzistán, případě i o další iránské zdroje. Ceny ropy po zahájení války vzrostly z 20 na 40 dolarů za barel. (Cenou je myšlena průměrná americká cena za barel zveřejňovaná statistickým úřadem USA, nadále je uváděna pouze „cena“.)

Saddáma Husajna v jeho osmileté válce s Íránem podporovaly USA i země západní Evropy. Události 66 rukojmích z amerického velvyslanectví v Teheránu zřejmě nebyly zapomenuty. Konfrontace amerických lodí s iránskými přispěla k podepsání příměří.

Finančně vyčerpaný Irák chtěl na podzim 1990 řešit své dluhy vpádem do Kuvajtu. Operace Pouštní bouře pak byla jeho prvním střetem se Spojenými státy a spojenci. Výsledkem prohrané války bylo také zapálení kuvajtských vrtů. Cena ropy opět vzrostla na 40 dolarů.

Jak uvádí dřívější šéf amerického FED Alan Greenspan ve svých pamětech, hlavním důvodem vstupu do Iráku v roce 2003 bylo ohrožení dodávek ropy na Středním východě Saddámem Husajnem. Zdá se to logické, přestože oficiálně jsou důvody prezentovány jinak.

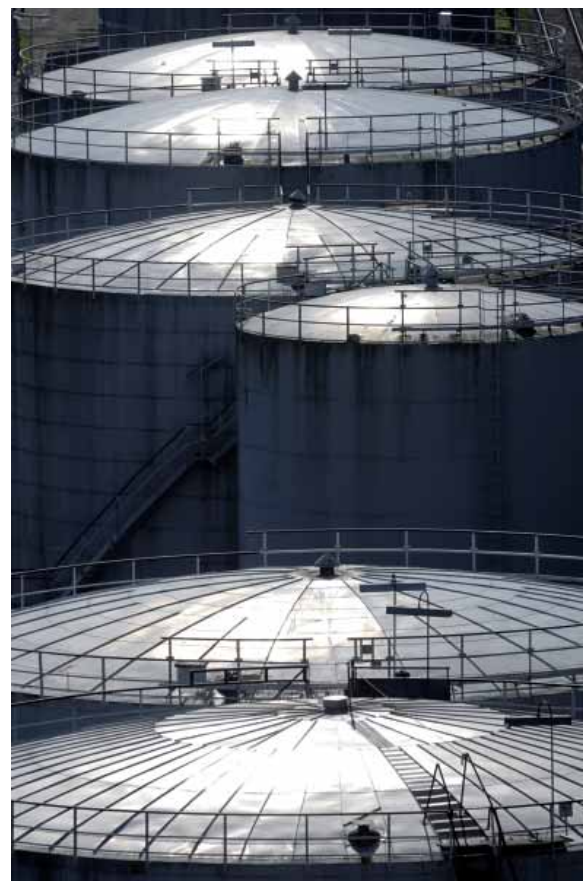
ROPA A SOUČASNOST

Podívejme se na zájmy vlastníků největšího bohatství na světě z pohledu ceny ropy. Na první pohled jednoduchá rovnice – čím vyšší cena, tím větší zisky vývozců – má však i druhou stránku. Stejně, jako jsou ekonomiky celého světa závislé na dovážené ropě, jsou země vyvážející ropu plně závislé na výnosech z ní – a možná ještě více. Vysoká cena však vede ve svém důsledku k hledání náhradních zdrojů a způsobuje tendenci ke snížení poptávky, a tedy i potenciálních budoucích zisků jejich producentů. S růstem ceny se také otevírá prostor pro konkurenční projekty odkrývání nových nalezišť.

Saúdská Arábie má vlastní filozofii využití ropných zdrojů a nemá zájem na dalším růstu cen. Proto několikrát v historii OPEC zastával a stále zastává zcela odlišný postoj ke kvótám těžby. V roce 1986 poklesla výrazně cena ropy, když zvýšila produkci a donutila ostatní členy udělat totéž. I dnes tvrdí, že cena přesahující 50 dolarů nejsou pro nikoho dobré. Vezmeme-li v úvahu například jen potřeby Iráku a Íránu nahradit válečné ztráty, můžeme očekávat, že rozpory ohledně kvót a cen budou přetrvávat.

Současný vývoj cen ropy ovlivňuje vlna revolucí v arabských zemích. Lze se proto domnívat, že i rozhodnutí Evropy podpořit povstalec v Libyi bylo vedeno snahou co nejvíce zkrátit období nejistoty. Evropa je také největším libyjským odbytištěm. Pokud by se její dodávky ropy snížily, musela by je opět

Ropný šok ukázal slabinu rozvinutých zemí v jejich závislosti na dovozu energií. Současně ovšem urychlil i technický pokrok a naučil svět využívat méně energeticky náročné technologie.

nahradiť Saúdská Arábie. Ta se ovšem zatím sama obává zavlečení revoluce ze sousedního Bahrajnu.

Není jasné, jak ovlivní cenu ropy přítomnost USA v Iráku, ale zcela určitě na ni má vliv americký dolar. Exportéři investují a nakupují zboží i za jiné měny, proto oslabí-li dolar vůči těmto měnám, koupí za něj méně. Budou se tedy snažit cenu v dolarech zvýšit. Oslabí-li ale dolar vůči euru, bude v Evropě při stejné ceně ropa levnější.

Reálnou cenu však určuje nabídka a poptávka. Při rostoucí poptávce v Číně a Indii a omezených zdrojích poroste i reálná cena. Její růst spolu s oslabováním dolaru jsou nepříjemnými faktory pro Spojené státy. Ty zaplatily v roce 2007 jen za dovoz ropy 331 miliard dolarů, tj. plných 47 % obchodního deficitu. Další oslabování dolaru nepříznivě ovlivní směnné relace a vedlo by k dalšímu růstu obchodního deficitu USA.

ROPA JAKO INVESTICE

Volatilita cen předurčuje ropu jako vhodné podkladové aktivum pro investování. Výkyvy v procentech jsou obrovské a nijak si nezdají s akciovým trhem. Směr vývoje ceny lze krátkodobě těžko odhadnout, protože zde působí řada externích vlivů, zájmů, válek, politických rozhodnutí a spekulací.

Kdo chce investovat do ropy, nemusí si samozřejmě pořizovat vlastní tankery. Nejčastěji se využívají standardizované obchody k určitému budoucímu datu – tzv. future kontrakty neboli futurity. Ten, kdo takto ropu koupil, vydělává, když cena ropy vzroste nad kupní cenu. A kdo kontrakt prodal, vydělá, když je cena ropy nižší než cena prodejní. Zisk nebo ztráta se každý den připisují na zvláštní účet, na němž musí jeho vlastník udržovat minimální hotovost.

Alternativou k futuritám jsou různé druhy diskontních certifikátů, jejichž doba splatnosti odpovídá délce kontraktů, které zastupují. Existují i indexové certifikáty bez omezené doby trvání, jež kontrakty při jejich splatnosti nahrazují novými. Mají podobu fondů obchodovaných na burze.

Exchange traded funds (ETF) jsou vysoce standardizované a regulované instrumenty. Lze je snadno nakoupit nebo prodat jako akcie. Aktiva fondu jsou uložena u depozitáře, který je přijímá do úschovy, nebo je z ní uvolňuje podle objemu vydaných ETF. Zároveň dohlíží na to, že odpovídají strategii v prospektu fondu, a potvrzuje cenu ETF podle aktuální hodnoty aktiv. Cena ETF je jen o něco málo nižší než cena jeho aktiv. Rozdíl představuje zisk emitenta. Emitent vydělává i na

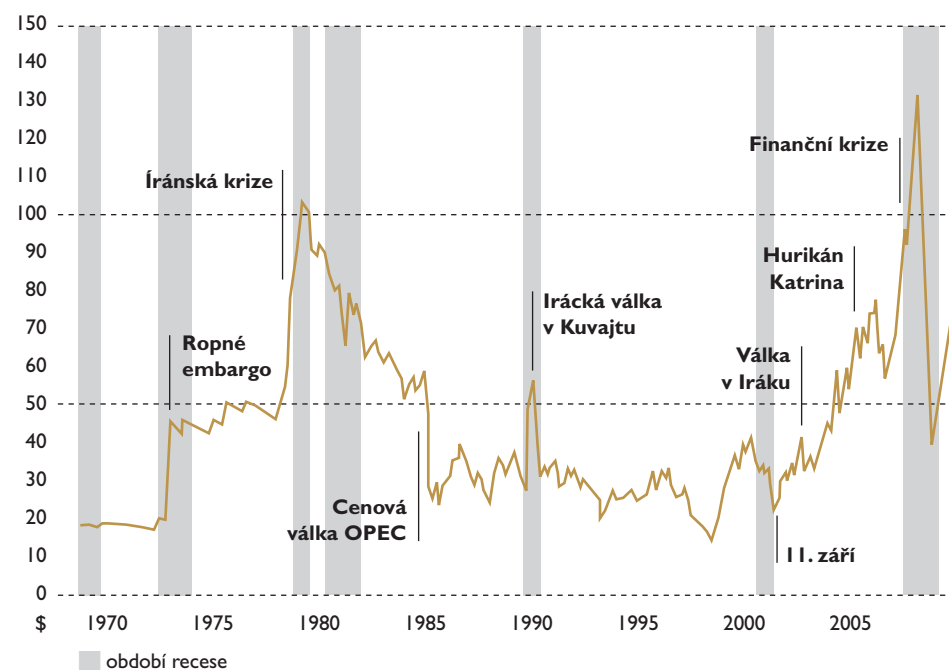
rozdílu ceny prodeje a nákupu, a proto udržuje vysokou likviditu.

Namísto ropy je možné investovat do energetických společností, například prostřednictvím ETF na indexu Dow Jones U. S. Oil & Gas. Ten představuje akcie dvaadvaceti společností investujících do ropy a zemního plynu. Není to sice přímá investice do komodity, ale závislost mezi cenou těchto ETF a cenou ropy je silná.

Kdo je přesvědčen, že cena ropy poroste, může investovat ještě odvážněji. Například fond DIG zajišťuje dvojnásobný výnos oproti indexu. Vzroste-li index o 1 %, vzroste DIG o 2 %. Kdo očekává, že její cena naopak poklesne, koupí fond DAG. Ten zajišťuje svému držiteli růst o 2 % při poklesu ceny ropy o 1 %. Snadné, že? Ale pozor, platí to i obráceně!

Nedávno jsem viděl inzerát na vůz Octavia E Green Line. Škoda, stejně jako další automobilky, nabízí model s plně elektrickým pohonem. Myslím, že jen málo výrobců kočárů nebo bičů ve své době správně odhadlo, jak rychle spalovací motor dobude svět. Ani my si dnes ještě neumíme představit, že by jej vbrzku mohli ovládnout dopravní prostředky poháněné jinou energií. Ale jakmile se spolu s motory ztíží i emoce kolem ropy, bude třeba hledat nové příležitosti pro adrenalinové investování.

Ceny ropy očištěné o inflaci s vyznačenými zlomy cenového vývoje v USD

Současný vývoj cen ropy ovlivňuje vlna revolucí v arabských zemích. Zřejmě i rozhodnutí Evropy – největšího libijského odběratele – podpořit povstalce v Libyi bylo vedeno snahou co nejvíce zkrátit období nejistoty.

Partnerství na nejvyšší úrovni
Erste Private Banking
získalo ocenění pro nejlepší banku
poskytující privátní bankovníctví

ERSTE
BANK
Private Banking

ČESKÁ
SPORITELNA
Jsme Vám blíž.

Erste Private Banking získalo prestižní ocenění **Euromoney Private Banking Survey 2011** pro nejlepší banku poskytující privátní bankovníctví v České republice. Toto ocenění každoročně uděluje odborný měsíčník Euromoney, specializující se na bankovní a kapitálové trhy. Cenného vítězství jsme dosáhli díky prvotřídnímu bankovnímu a finančnímu servisu, který nabízíme nejnáročnějším klientům.

Pohlednice z Íránu

Írán se návštěvníkovi ze Západu představuje jako země plná svobodomyšlných a zvědavých lidí. Obdivujete se perské kultuře, umění a trpělivosti jejích tkalců, stejně jako důvtipu stavitelů a jejich stovky let starým klimatizačním věžím. Když vám do toho náhodní kolemjdoucí vděčně děkují za to, že jste se přijeli podívat do jejich země, nejspíše v tu chvíli si ji oblíbíte.

Text **David Horák** Fotografie **David Horák, I23RF**

Plavky jsou v íránské teokracii tabu. Dívky v kašně na Imámově náměstí v Isfahánu tedy plavou v koupacím kompletu.

Mešity fascinují nejen megalomanskými rozměry, ale zejména do detailu propracovanou výzdobou. Tu tvoří nejčastěji mozaiky z obkladů s přírodním barvivem, ale i stříbro nebo sklo.

Turistů do Íránu mnoho nejezdí, a tak mezi návštěvnicemi mešit převažují ty oděné do čadorů.

Mnohé z nejzajímavějších perských staveb najdete na Imámově náměstí v Isfahánu. V pátek se jeho trávník navíc stává dějištěm obrovského pikniku.

Baklava zdobená celými pistáciemi. V Íránu se tento tučný a sladký zákusek připravuje i v jedinečné sušené podobě. Menší kusy pak mají diamantový tvar a jsou dochuceny růžovou vodou.

I když v pasáži věnované Teheránu průvodce Lonely Planet ustrnul na popisu důsledků hustého zalidnění (život v patnáctimilionové metropoli je vskutku chaotický), stojí za to se v něm zdržet. Zvláštní úlevu pocítíte, když se po koberecové smršti v obrovském bazaru uchýlíte do utěšenější severní části velkoměsta.

VAGÓN PRO ŽENY?

Při cestování po hlavním městě nezanevřete na metro. To zde totiž kromě obvyklých výhod skýtá i některé další; vzduch v podzemí neštipá do nosu jako ten v ulicích, a navíc tu uniknete slunci i dohadům se svéráznými taxikáři. Ve chvílích bezradnosti – jako například před nástěnným plánem v perštině – kolemjdoucí přiskakují na pomoc. To je i dobrá příležitost přepstat se na místní život, Íránci jsou totiž velmi otevření. Pokud je ale řeč o metru, promluvíte si spíše jen s Íránkami, neboť ženám je vyhrazena jejich vlastní část vlaku. S vytoženým klidem to na severu vypadá slibně. Zatímco levnější a zanedbanou jižní část Teheránu by šlo s výjimkou bazaru popsat jako jednu velkou prodejnu výfuků na stará auta, klidnější severní polovina nabízí i místa k rozjímání. Při jejich hledání se můžete orientovat podle poučky, že na sever je to v Teheránu vždy do kopce.

HORA PLNÁ ČAJOVEN

Nejseverněji – a také nejvýš – v Teheránu leží oblast Darband. Je to v podstatě hora ve městě, kde je teplota ovzduší o deset stupňů nižší než dole a hlavně se na ni nevyškrábou žádná auta. Místo nich skalnaté prostranství zaplňují venkovní čajovny a restaurace s grily. Tady konečně dostanete na jehle

i maso vcelku a odpočínáte si od všudypřítomného tučného kebabu. Rodiny i skupiny mladých Teheránců, usazené na oddělených pódiích vystlaných koberci a polštáři, popijí čaj a kouří vodní dýmky, které tu znají pod názvem galyan. Mezi restauracemi se proplétá šumící říčka.

Restaurace na výš položených skalnatých terasách Darbandu jsou příhodné i pro nesezdané mladé páry. Jeden takový se dušuje, že „jde jen o přátelství“. Mladý muž, povoláním stevard, vysvětluje, že i neoddaní spolu mohou do restaurace, neměli by se ale jeden druhého dotýkat. Mravnostní policie podle něj v napliňování svého úkolu přechodně polevila. Zřejmě si to režim po předloňských protestech nechce s mládeží ještě víc rozházet.

Ovšem místní ženy, pakliže jdou po boku západních turistů, budi pohoršení. Když dvě vysokoškolačky dovedly trojici Čechů do hledané blízké ulice, nevěřící pohledy kolemjdoucích starších mužů dávaly tušit, že o mnoho dál by v takové sestavě nedošly. Zkušenost Mostafy Tabatabaie s náboženskou policií ale spíše ukazuje, že k turistům jsou úřady ještě shovívavé. Když tohoto Američana íránského původu na procházce s přítelkyní zastavila hlídka „mravnostní“ policie a obtěžovala je osobními otázkami, Mostafa zalhal, že jsou svoji. Když na další otázku, proč je podrážděný, odpověděl, že nemá rád otravy, kteří nectí jeho soukromí, policisté odušili, že jde o cizince, omluvili se a zmizeli.

KOBERCE, KAM SE PODÍVÁTE

V bazarech v Teheránu, Isfahánu nebo Tabrízu najdete ty nejlepší koberce na světě. Jejich umělecké tkaní

Persepolis. Někdejší metropole perské říše, která vzala za své ještě v dobách před Kristem. Nejzajímavější částí z jejich troskek je rozlehlý palácový komplex, zbudovaný na umělé terase.

Perští řezbáři ani kovotepci nehrají na bazarech žádné divadlo pro turisty, nýbrž tvrdě pracují.

Čekání na autobus je kvůli horku a těžkému vzduchu náročná disciplína.

Vystoupejte po strmém schodišti jednoho ze dvou Chvějících se minaretů (Manar Džombán) a strčte do zdi. Přátelé v sousedním minaretu zaznamenají, jak se s nimi věž otrěse.

má počátky už v dobách perské říše a je pevně provázáno s perskou kulturou. Tkalci vytvářejí elegantní vzory v široké škále barev. Perské koberce se podobají perským zahradám – jsou plné květů, ptáků a jiných živočichů. Barvíva se nejčastěji vyrábějí z divoce rostoucích květin, častými barvami jsou vínová, tmavomodrá a různé odstíny béžové. Tkanivo se pro změkčení často máchá v čaji. Vzory a barvy se liší podle místa původu. V tomto oboru pracují zhruba dva miliony Íránců, z nichž většina jsou tkalci, kteří zhotovují koberce pro domácí i mezinárodní trh. V roce 2008 Írán vyvezl koberce za 420 milionů amerických dolarů, což na světovém trhu s koberci odpovídá zhruba třetině obrátu.

V bazarech jsou koberce rozvěšeny po zdech, kupí se v dvoumetrových stozích a z očí nesejdou, ani když je zavřete. Kobercoví zřízenci rozkládají jeden velký přírůstek, ometají jej koštětem, a až pak se po něm projde obchodník, aby za občasného shýbání posoudil kvalitu.

Jestliže zdejší tkalci těžší ze dvou a půl tisíce let zkušeností, počítejte s tím, že i obchodníci stejně dlouho pilovali své finty, jak je dobře prodat. Toto umění osvědčuje i jeden obchodník v Jazdu, když evropské zákazníky přesvědčuje o tom, že o ceně smlouvají jen neseriózní prodejci. On však rovnou přiznává nízkou cenu, z níž může slevit nanejvýš deset procent.

Horší než řeči obchodníků je však pro laického zájemce nevyhnutelné zjištění, že v kobercích se nemůže nikdy vyznat. O ceně rozhoduje materiál i původ. To nejdůležitější – kvalita tkaní – se pak ovšem podle oblasti původu posuzuje pokaždé jinak. Vyčetli jste z průvodce, že máte spočítat uzly na čtverečním

centimetru? Jakmile obrátíte koberec, obchodník vám s jehlou v ruce pyšně předvede, že předmetný kus má krásných 40 uzlů na sedm běžných centimetrů...

PIKNIK NA NÁMĚSTÍ

V páteční odpoledne, když na trávníku na Imámově náměstí v Isfahánu rozloží deky a postupně zažehnou samovary tisíce rodin, rozlehlé prostranství ožívá. Začíná monstrózní, pětihodinový piknik i s večeří. Chodíte mezi dekami, přijímáte pozvání na čaj a necháte se uvádět do rozpaků. „Odkud jste? Vítejte v Íránu! A že nejsme takoví, jak u vás pořád říkají ve zprávách?“ roztáčí se ohraná gramodeska. Bezmezné nadšení ze setkání nikterak netrpí ani v situaci, kdy věřil hostitelé s cizincem nenajdou společný jazyk, jímž by se dorozumívali. Zajímavými stavbami obklopené náměstí stojí za to obejít. Do mešity šejka Lotfollaha s obrovskou kupolí a modrožlutou mozaikou ze stalaktitu vedou překvapivě schody. Marně byste však u ní hledali minaret. Nebyla totiž určena veřejnosti, již by imám z věže svolával, nýbrž pro pobožnosti šejkova harému.

Z terasy šestipodlažního paláce Ali Qapu s původními trámy z 16. století vpodvečer nejlépe vyfotíte Imámovu mešitu na protilehlém konci náměstí, pěkně s horami na pozadí. Její stavitelé instalovali z každé strany portálu jiný sloup – záměrným nedostatkem tak ilustrují lidskou nedokonalost a poukazují na to, že jen Bůh je dokonalý. Úžasná pokora!

HLINĚNÁ KLIMATIZACE

Obyvatelé pouštního města Jazd odpradáva své domy opatřovali klimatizačními věžemi. Ty vrchními

V bazarech v Teheránu, Isfahánu nebo Tabrízu najdete ty nejlepší koberce na světě. Jejich tkaní má počátky už v dobách perské říše. Vzory a barvy se liší podle místa původu.

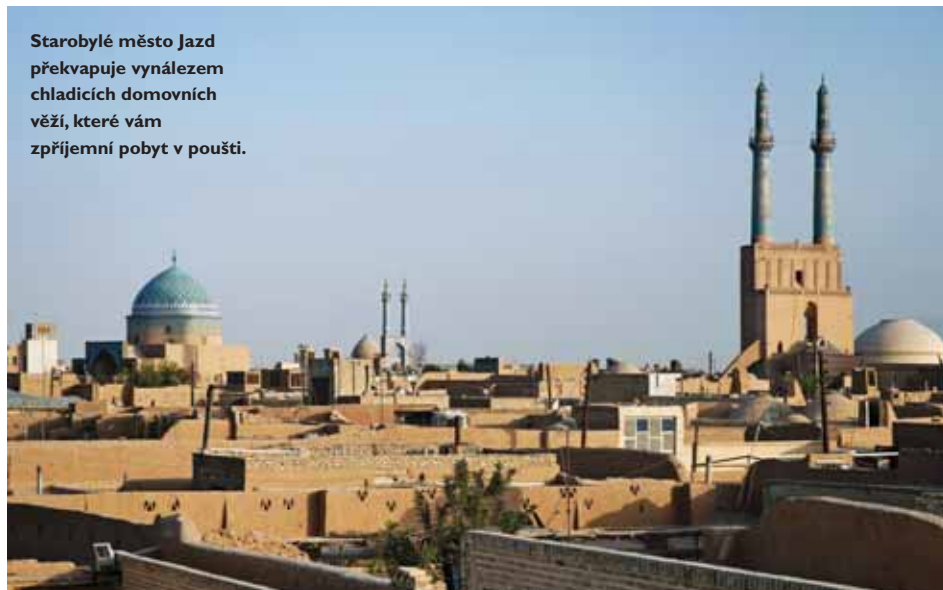

SVĚT NA DLANI

Íránskou krajinu na západě dotvářejí rozlehlá pohoří, mezi nimiž je spousta různých proláklín a náhorních plošin. Nejvyšší hora Íránu je Damávand s 5 671 m.

Starobylé město Jazd překvapuje vynálezem chladicích domovních věží, které vám zpříjemní pobyt v poušti.

Ekonomika benzínu a rozinek. Hnací motorem íránského hospodářství je vývoz ropy a zemního plynu, které se těží z velkých ložisek na západě země. Paradoxní je, že vinou špatné organizace nemá země dostatek ropy pro vlastní potřebu a dotovaný benzin je na poukázky. Kromě energetických surovin vyváží Írán koberce a obilí a je také druhým největším vývozcem rozinek na světě.

otvory zachytí i sebemenší poryv větru a stropním průduchem jej vženou do místností. Pokud najdete hotel s takovou věží (říkají jim badgir), nejspíš vám to nedá a posunete si postel rovnou pod průduch. Příjemně to tam fouká.

Hliněnou vzduchotechnikou ale zdejší obyvatelé svůj technický důvtip zdaleka nevyčerпали.

U „přespouštních“ v nedalekém Meybodu budí úžas i jedno hospodářské stavení. Většinu návštěvníků podzemní zásobárny ledu zajímá původ zde kdysi uchovávaného materiálu.

Na cestě ze sedmdesát kilometrů vzdálených hor by jim led roztál, proto místní využívali krátkou zimu, během níž v noci chvíli mrzne, a led vyráběli na místě.

Ve venkovní vodní nádrži se tak vždy stačila vytvořit centimetrová vrstva ledu, která nad rámem putovala do jámy, kde už postupně navršený led vydržel až do léta. Bohatí vesničané si jím pak chladili nápoje – před čtyřmi sty lety nebylo mnoho jiných způsobů, jak dát najevo, že tady v rozpálené poušti ještě něco znamená.

Zoroastriáni

ZOROASTRIÁNSTVÍ BYLO NEJROZŠÍŘENĚJŠÍM NÁBOŽENSTVÍM NA ÍRÁNSKÉ NÁHORNÍ PLANINĚ PŘEDTÍM, NEŽ TU ARABŠTÍ DOBYVATELÉ ROZŠÍŘILI ISLÁM. ZOROASTRIÁNI, JEJICHŽ POJMENOVÁNÍ ODKAZUJE NA ZARATHUŠTRU, UCTÍVAJÍ SVĚTLO, VODU A VYZNÁVAJÍ PRINCIP ČISTOTY ZÁKLADNÍCH PRVKŮ. JAKO JEDNI Z PRVNÍCH UCTÍVALI VŠEMOHOUCÍHO, NEVIDITELNÉHO BOHA, PRO NĚHOŽ NEEXISTUJE ŽÁDNÉ ZNÁZORNĚNÍ. ZOROASTRIÁNSKÝ BŮH MĚL SVÝM NÁSLEDOVNÍKŮM VZKÁZAT, ABY MODLITBY K NĚMU SMĚŘOVALI KE SVĚTLU. ODTUD VYCHÁZÍ I JEJICH POSEDLOST OHNĚM, COBY JEDINÝM ZDROJEM SVĚTLA, NAD NÍMŽ MĚLI SVĚHO ČASU KONTROLU. PROTO TAKÉ V CHRÁMU VĚČNÉHO OHNĚ ATEŠKADEH V JAZDU – ÚDAJNĚ JIŽ OD ROKU 1474 – UDRŽUJÍ SPALUJÍCÍ ŽIVEL. TOTO ÚSILÍ SI OVŠEM NEUSNADŇUJÍ ŽÁDNÝM PLYNOVÝM HOŘÁKEM, NÝBRŽ NA STŘÍBRNÝ PODSTAVEC ZA TMAVÝM SKLEM POCTIVĚ PŘIKLÁDAJÍ JEDNO POLÉNKO ZA DRUHÝM.

Nebojte se Íránu

Víza

Íránské vízum vám úřady vystaví na počkání na letišti. Podáte elektronickou žádost na stránkách íránského ministerstva zahraničí a na letišti pak po předběžném souhlasu za 50 eur obdržíte vízum s platností 14 dnů, která by měla jít prodloužit. Pokud chcete mít jistotu, požádejte o ně na velvyslanectví (Na Zátorce 18, Praha 6), kde je poplatek za tříměsíční povolení 1 900 Kč, anebo si je nechte zprostředkovat íránskou agenturou, například touranzamin.com.

Bezpečnost

Díky převaze vlídných obyvatel se smyslem pro pohostinnost se v Íránu jako turisté můžete cítit bezpečně. K tomu paradoxně přispívá i tuhý režim policejního státu – každý si dobře rozmyslí, než by se vystavoval jeho represím. Je namístě připomenout, že v Íránu vládne režim, jenž předloni zmanipuloval volby a nechal střílet do demonstrantů, s čímž letos „pomáhá“ i v Sýrii. Turisty policie neohrožuje, přesto buďte opatrní zejména při rozhovoru s neznámými lidmi. Zvláště, když se

budou vptávat na vaše názory na íránskou politiku nebo postoj k islámu, což není nijak ojedinělé. A pokud si dáte pozor i na oblečení, čeká vás jen neškodné mentorování. Občas vás

zastaví policista, prolisťuje pas a poněkud nesmyslně zakáže fotografovat to či ono – nádraží, bazar, ale i lidi držící se za ruce.

Zahalování

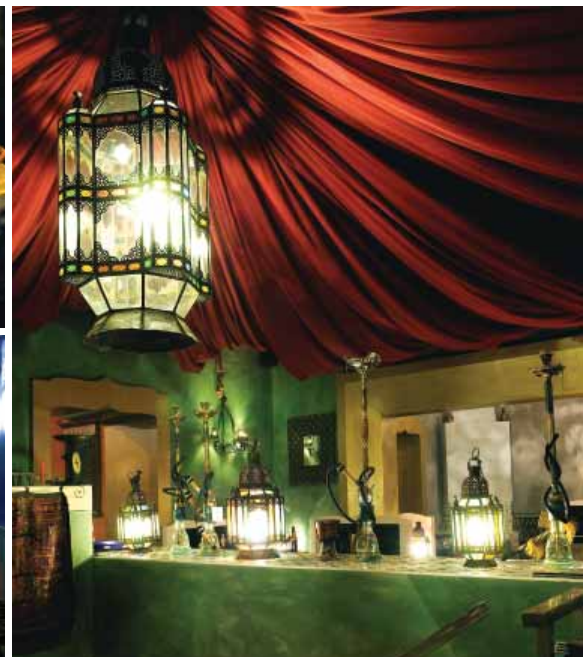
V Íránu musejí ženy – i turistky – zakrývat vlasy šátkem a mít dlouhé rukávy, sukni či nohavice, přičemž oblečení nesmí mít výstřih ani nesmí být přiléhavé. Na mnoha Íráncích poznáte, že je to nebarví. Zejména ty z větších měst nosí šátky jen ležerně uvázané a namísto tradičního oděvu dávají přednost džínům.

Dahab

Zážitek z kulinářských
specialit umocňuje
interiér dotažený
do posledního
orientálního detailu.

GURMÁNKA

*Byla tropická noc, palmy
šuměly, moře zpívalo
svoji ukolébavající píseň,
cikády toužily po svém
bledém milenci Měsíci...
Věta ze slavného filmu
pro pamětníky Kristián se
mi vybaví pokaždé, když
vstoupím do restaurace
Dahab. Hosté tu pokuřují
vodní dýmky, číšník
kromě jídla a pití roznáší
i žhavé uhlíky a vy tu
tak v uvolněné atmosféře
můžete jen nad kávou
strávit klidně hodiny. Tady
čas plyne úplně jinak.*

Dahab Mezze Restaurant je pravou severoafrickou kulinářskou oázu. Najdete ho nedaleko pražské Staroměstské radnice a Týnského chrámu, v Soukenické 4, a jakmile vstoupíte, rázem se ocitnete na jiném kontinentu. Zatímco původní Dahab byl dlouhý a spíše odpočinkový, s novou adresou získal na kráse a eleganci. Nový Dahab se zabydlel hned ve třech patrech novoměstského domu a jeho výzdoba je dotažena do posledního orientálního detailu.

Do přízemního Lunch Time Restaurantu se chodí na kávu, drink a lehký oběd, první podlaží – Dinner Restaurant – už slouží jako prostor pro obchodní setkání či dlouhou romantickou večeři. Nechybí tu ani krbový salon pro kouření vodních dýmek (Grey Room), čajový salon v afghánském stylu pro dýchánky či soukromé schůzky (Blue Room). A co by to bylo za severoafrickou oázu, kdyby v ní chyběla místnost pro stolní hry (Red Room)...

Zatímco v prvních dvou patrech odpočíváte u originální arabské kávy v džezvách nebo u marockého čaje, v podzemí to pěkně žije. Zde totiž vznikl Club El Souk – místo pro večírky, projekce sportovních přenosů, vystoupení břišních tanečnic nebo party s živou hudbou.

Prostor Dahabu je fantasticky multifunkční, a tak není nikdy příliš brzo ani příliš pozdě sem zajít. Přes oběd na polední menu, které nepřesáhne 150 korun a na němž najdete vždy něco pikantního, lehkého, zdravého i vegetariánského. Odpoledne se v kavárně můžete skrýt před ruchem velkoměsta a večer si do restaurace zajděte s přáteli na pravé mezze z kuchyní Libanonu a Maroka, zapijte je libanonským, alžírským nebo andaluským vínem a nechejte se

fascinovat uklidňujícím vlněním břišních tanečnic.

Mezze, stejně jako například španělské tapas, je totiž nejlepší způsob, jak ochutnat místní kuchyni. Na velkém tácu se postupně podávají předkrmy i hlavní chody, a vy tak máte možnost na jednom místě prozkoumat chutě nakládaných sýrů, pomazánky hummus (z cizrny) či babaghannouge (z lilku), ochutnat tahini (sezamová pasta), tabbouleh (petržel, kuskus, zelenina), marocké variace salátu, rýží a bylinkami plněné vínné listy s omáčkami tahini a harrisa (z čili papriček). K tomu všemu můžete uobávat falafel (cizrnové karbanátky), kibbe (masové karbanátky), smažený lilek, kuřecí paličky nebo si vychutnat jehněčí kotletku grilovanou v arabském koření.

Pokud ale do Dahabu zaskočíte sami na svačtinu, vystačíte si s některým z lehkých studených či teplých předkrmů, ke kterým dostanete na výběr tři druhy chleba (arabský, marocký či domácí houstičky), nebo si můžete objednat z nabídky sendvičů či wrapů. Pokud vás hlad přesvědčí k hlavnímu jídlu a nemáte se s kým podělit o mezze, zkuste tajine. Pod protáhlou pokličkou této keramické nádoby se totiž skrývá fantastická směs chutí a hlavně vůní. Na výběr je kuřecí, rybí i hovězí, jako přílohu doporučujeme kuskus nebo arabský chléb, kterým se dá tajine krásně nabírat.

K ochutnání je toho ale v Dahabu přirozeně mnohem víc – od grilovaných ryb přes skvělé jehněčí až po úžasné dezerty, k nimž nesmí chybět káva ovoněná skořicí.

... noc voněla skořicí a kávou a nad tím vším se vznášel nářev moslemínovy písně ze vzdáleného minaretu. Cairo. Zavřete oči, odcházím... Čekám...

Text **Darina Sieglóvá**
Foto **archív**

Nemovitosti: nedílná součást investičního portfolia

Investice do nemovitosti vždy představovala jeden z nejstabilnějších způsobů ukládání peněz. Reality jsou dokonce u většiny státních a penzijních fondů po dluhopisech a akciích třetí nejrozšířenější formou investování. Jejich odlišné vlastnosti ve srovnání s jinými třídami aktiv jsou hlavním důvodem, proč by neměly chybět v portfoliu žádného investora.

Text **Daniel Brabec, REICO ISČS**
Foto **I23RF**

Podle nedávného průzkumu renomované nadnárodní finanční skupiny jsou nemovitosti mezi Čechy nejoblíbenější formou investování. Jedná se však zejména o investování formou koupě bytu nebo domu za účelem pronájmu nebo k vlastnímu užívání. Pro investory, kteří nechtějí nést rizika spojená s hledáním kvalitních nájemníků a zajišťováním správy budov nebo nemají dostatek finančních prostředků k pořízení vlastní nemovitosti, existuje neméně zajímavá možnost vkladu do realit, již jsou nemovitostní fondy.

HISTORIE A TYPY NEMOVITOSTNÍCH FONDŮ

Původ nemovitostních fondů sahá hluboko do 20. století. Zatímco převážně v anglosaských zemích jsou populární tzv. nemovitostní investiční fondy (Real Estate Investment Trusts – REITs), ve střední Evropě, zejména v německy mluvících zemích, jsou v oblibě otevřené podílové nemovitostní fondy (Open Ended Real Estate Funds – OEREF), reprezentující zhruba 13 procent všech investic. Rozdíl mezi oběma typy fondů spočívá především ve způsobu, jakým je do nich možné investovat.

REITs reprezentují uzavřené fondy, které kumulují své finanční zdroje vydáváním veřejně obchodovaných akcií. Celková hodnota jejich akcií však nemusí vyjadřovat hodnotu vlastního kapitálu fondu a oproti OEREF jsou charakteristické vyšší mírou volatility (kolísavosti).

OEREF, jak už vyplývá z názvu, jsou otevřené fondy, které získávají své finanční prostředky prostřednictvím prodeje podílových listů nabízených v rámci své distribuční sítě. Fond je ze zákona

povinen podílový list kdykoli odkoupit, čímž investorovi garantuje vysokou likviditu vložené investice. Míra volatility jejich výkonnosti je vzhledem ke způsobu financování výrazně nižší, což OEREF řadí ke konzervativnímu okruhu investičních nástrojů. Tento typ fondů již existuje i na českém trhu a lze do nich investovat jak pravidelně, tak jednorázově. Investor tak má možnost stát se spoluvlastníkem budov zpravidla v hodnotě několika miliard korun a profitovat z výnosu, který z jejich pronájmu plyne.

Kromě již zmiňovaných typů fondů tzv. pravého typu existují ještě fondy nemovitostních akcií, které investují do akcií společností působících v různých sférách reálného trhu. Na rozdíl od OEREF nebo REITs nevlastní žádné portfolio budov a jejich míra volatility je velmi vysoká vzhledem k jejich investování i do rizikovějších reálných sektorů (jako například developmentu, stavebnictví atd.). Jedná se o nemovitostní fondy tzv. nepravého typu.

PRINCIP OTEVŘENÝCH NEMOVITOSTNÍCH FONDŮ

OEREF se svým poměrem výnosu a rizika vložené investice řadí mezi konzervativnější aktiva na úrovni dluhopisů. Jejich výnos je dán zejména inkasovaným nájemným a dále změnou tržní hodnoty nemovitostí. Likvidita OEREF je ošetřena zákonem – fondy musejí minimálně 20 procent svého kapitálu držet v likvidních prostředcích, aby byly schopny zajistit i případné vyšší množství odkupu ze strany investorů.

OEREF musí rovněž ze zákona provádět minimálně jednou ročně přecenění svých nemovitostí (od července 2011 nejméně dvakrát ročně). To provádí tzv. „výbor odborníků“, který je složen ze tří členů (jsou to většinou znalci a experti z velkých reálných společností). Do přecenění se promítá inkasované nájemné a zároveň i aktuální tržní hodnota vlastněných nemovitostí. Zatímco inkasované nájemné je prakticky stabilní složkou navyšující výkonnost fondu, tržní hodnota nemovitostí může v čase kolísat, a ovlivnit tak celkový výnos. Z tohoto důvodu by investice do OEREF měly mít střední až dlouhodobý charakter (doporučovaný investiční horizont je zpravidla pět až deset let).

KRIZE A JEJÍ VLIV NA NEMOVITOSTNÍ FONDY

Celosvětová finanční a reálná ekonomická krize v letech 2008 a 2009 ovlivnila výnosy všech tříd aktiv a reality nebyly výjimkou. V České republice se krize projevila na výkonnosti nemovitostních fondů zhruba s půlročním zpožděním oproti akciím a dluhopisům. I když výši příjmů z pronájmů díky dlouhodobým smlouvám s nájemníky krize prakticky neovlivnila, aktuální pokles hodnot komerčních nemovitostí musely fondy vzhledem k principu oceňování promítnout do svých výnosů. Objem inkasovaného nájemného vzhledem k výraznému poklesu cen nemovitostí mohl jenom částečně kompenzovat ztrátu z poklesu tržní hodnoty budov, a proto fondy zaznamenaly až čtrnáctiprocentní pokles ve své výkonnosti. V roce 2010 již v České republice došlo ke stabilizaci hodnot komerčních nemovitostí a v případě industriálních budov (logistika) dokonce k mírnému nárůstu. Stabilizace cen komerčních nemovitostí na českém trhu pozitivně ovlivnila výkonnost nemovitostních fondů, které na základě inkasovaného nájemného zaznamenaly zhruba tři- až čtyřprocentní růst. Ve většině zemí západní Evropy již hodnoty komerčních nemovitostí vzhledem k navyšující se poptávce z důvodu utlumení výstavby v minulých letech začínají narůstat. Na českém trhu by se měl podle nadnárodních konzultačních společností zaměřujících se na trh komerčních realit tento trend projevit na přelomu tohoto a příštího roku. Pokud je odhad správný, výkonnost OEREF by měla i nadále narůstat a potenciálním investorům generovat velmi zajímavé výnosy.

PROČ INVESTOVAT DO NEMOVITOSTNÍCH FONDŮ

Jak už bylo zmíněno, OEREF se svými vlastnostmi liší od ostatních tříd aktiv v mnoha směrech. Jsou například níže korelované, tedy velmi málo závislé na vývoji kapitálových trhů (tj. na rozdíl od akcií a dluhopisů). V praxi to může znamenat, že zatímco hodnota dluhopisů a akcií klesá, hodnota realit stoupá, a naopak. Investování do nemovitostních fondů je rovněž účinný způsob, jak se zajistit proti

inflaci. Jsou totiž jediným investičním nástrojem, který ji využívá ve svůj prospěch. Každá nájemní smlouva v rámci budov portfolia fondu zahrnuje tzv. inflační doložku, která každoročně navyšuje nájemné o inflaci vykázanou v daném roce. Pokud tedy bude letos na českém trhu inflace činit kupříkladu 2 procenta, příjmy z pronájmů budov se na začátku příštího roku automaticky o toto procento navýší.

Díky těmto vlastnostem OEREF pomáhají snížit riziko propadu hodnoty investice a zároveň zvyšují pravděpodobnost vyššího výnosu. Pro každého investora je tedy velmi důležité, aby při diverzifikaci svých investic nezapomněl na reality a zahrnul je optimálně z 10 až 15 procent do svého investičního portfolia.

OEREF jsou vzhledem ke svému delšímu investičnímu horizontu a relativně stabilnímu výnosu také doporučovány jako vhodné doplnění k zajištění na penzi.

SKLADBA PORTFOLIA

Nemovitostní trh se skládá z několika segmentů a každý z nich má své specifické charakteristické rysy vzhledem k sektoru podnikání, který oslovuje. V případě komerčních nemovitostí existují tři základní skupiny: budovy kancelářské, logistické a obchodní centra. Správně strukturovaný nemovitostní fond by měl mít ve svém portfoliu zahrnut všechny tyto kategorie, aby jeho příjmy z pronájmu – a tedy i výkonnost – byly co nejvyváženější. Stejně důležitým faktorem je i regionální diverzifikace portfolia. Jinými slovy, budovy vlastněné fondem by neměly být soustředěny v rámci jednoho města nebo regionu.

ČS NEMOVITOSTNÍ FOND

V současné době existují na českém trhu celkem tři otevřené podílové nemovitostní fondy. Největším a nejstarším je ČS nemovitostní fond, který nabízí Česká spořitelna. V portfoliu má celkem sedm komerčních nemovitostí v hodnotě zhruba tří miliard korun, mezi něž patří například budova Melantrich v Praze na Václavském náměstí. Do fondu je možné investovat již od 100 korun. Více informací o ČS nemovitostním fondu naleznete na www.reico.cz.

Stabilizace cen komerčních nemovitostí na českém trhu pozitivně ovlivnila výkonnost nemovitostních fondů, které na základě inkasovaného nájemného zaznamenaly růst zhruba tři až čtyři procenta.

Investiční rady za klášterními zdmi

Deváté odborně-společenské setkání Dámského investičního klubu v malebných prostorách kláštera minoritů sv. Jakuba se odehrálo začátkem června, kdy již ulice staré Prahy pulzovaly příjemnou letní atmosférou. Výjimečný večer patřil tentokrát začínajícím investorkám.

Po vkročení do ambitu lemovaného hořícími svícemi a zdobeného velkoformátovými fotografiemi jednoho z partnerů večera – časopisu Harper's Bazaar – se hosté ocitli v tajemném světě gotiky.

Svým úvodním projevem plným vtipných komentářů vnesl šarmantní Pavel Kráčmar, ředitel úseku retailové distribuce investičních produktů České spořitelny (ČS), do sálu báječnou atmosféru.

Čeká nás letos na finančních trzích tsunami, anebo spíše bezvětrí? Přesně na to odpověděl ve své odborné přednášce hlavní ekonom ČS David Navrátil. Překvapivými souvislostmi ekonomie, meteorologie a zeměpisu v nápaditém pojetí zaujal celé publikum.

Fascinujícímu vyprávění přední české vědkyně, mikrobioložky a imunoložky Blanky Říhové v roli čestného hosta soustředěně naslouchal celý sál. Mezi zajímavými názory této členky mnoha odborných institucí samozřejmě nechybělo ani horké téma „španělských okurek“ a zrádného nebezpečí pro naše zdraví.

O tom, že ženy jsou při investování obezřetnější než muži, netřeba spekulovat. I proto si další z odborníků – Petr Valenta, ředitel odboru řízení produktů finančních trhů ČS – vybral jako téma svého zajímavého povídání tzv. zajištěné investice. Právě takové produkty jsou vhodné pro začínající či spíše opatrné investorky.

Tradiční dobročinný bazar vyhlásila zástupkyně Nadace ČS Dagmar Sladká. Zdařilé keramické výrobky tentokrát nachystalo sdružení Sananim, které poskytuje pomoc lidem ohroženým drogami a jejich blízkým.

Manažerka klubu a šéfredaktorka časopisu Lady In Romana Vlková překvapila všechny přítomné údaji o stále narůstajícím počtu registrovaných členek, a s přáním úspěšného investování tak uzavřela oficiální část večera.

Večerem provázela Marcela Augustová a její pohotové moderátorské tempo nezaskočila ani investiční problematika a ekonomické otázky.

Dojemné šansony noblesní Chantal Poullain, zazpívané s ohromnou vášní v její rodné francouzštině, pak rozehřály nejen zdi kláštera, ale i srdce nejděné z přítomných dam.

Na závěr nechybělo společné fotografování hlavních aktérů devátého setkání. Vzádu zleva: David Navrátil, Pavel Kráčmar a Petr Valenta. Vepředu zleva: Blanka Řihová, Dagmar Sladká, Romana Vlková, Chantal Poullain a Marcela Augustová.

Nejen bohatou tombolu, ale i pestrout prezentací svých vystavených produktů a služeb připravili partneři akce, kterých byla tentokrát celá jedenáctka. Již tradičně nechyběly společnosti LL Jáchymov, Zepher Cosmetics, Planet Zen, Klinika Esthé nebo časopis Harper's Bazaar. Svou premiéru na pódiu i v předsálí si odbyli zástupci firem Auto Průhonice – autorizovaný dealer Volvo, Horus Optik Emotion, Moser, Coffee Miele, Spolehnise.cz a More than pilates.

Zdeněk Manhart, ředitel prodeje pro korporátní klientelu, předal mile zaskočené výherkyni poukaz na víkend s Volvem V60, nejnovějším stylovým modelem této severské značky. Tentýž vůz mohli přítomní obdivovat i bedlivě prozkoumat v průběhu večera.

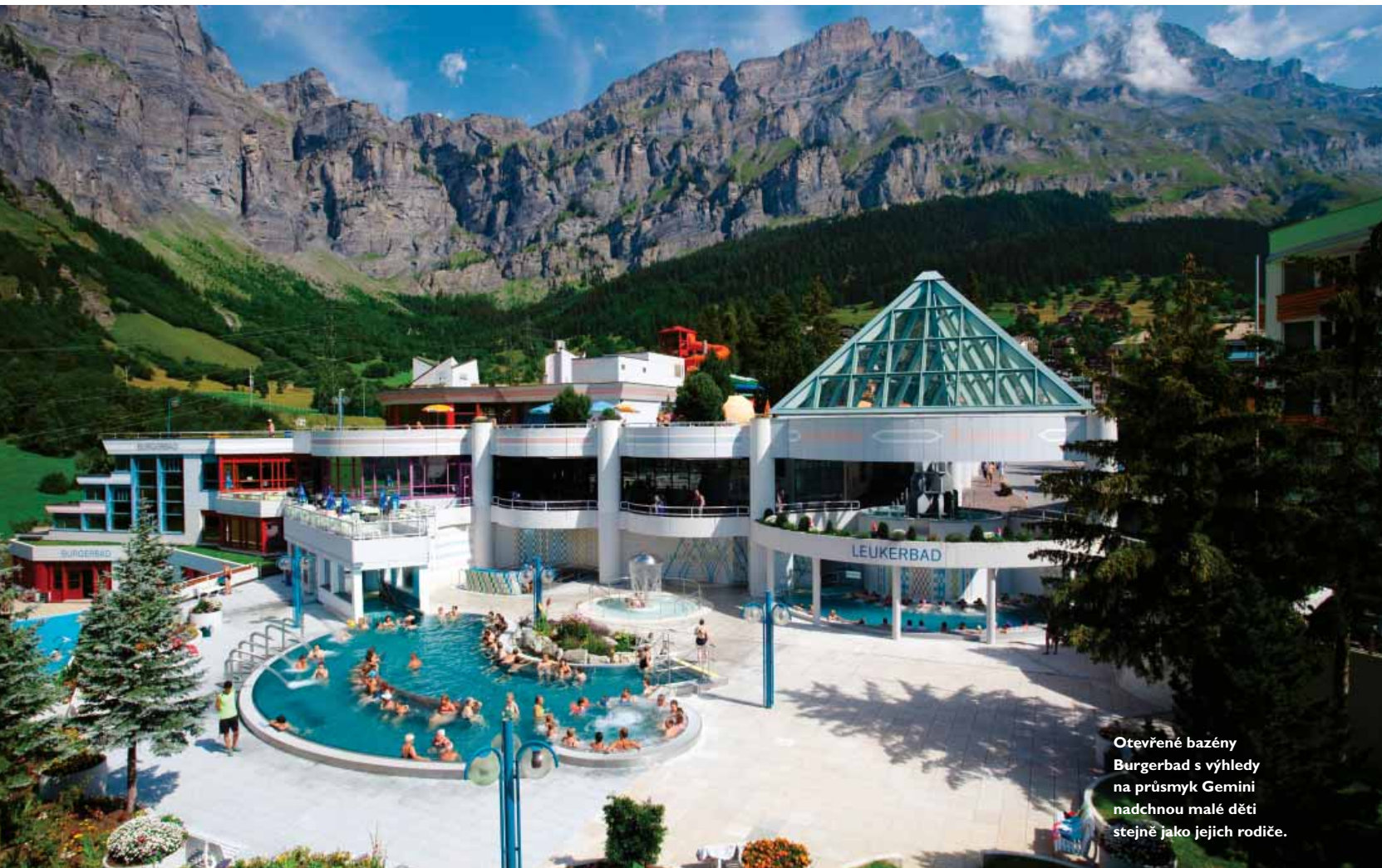
Pozornosti se samozřejmě těšil i klubový časopis Lady In.

Sady luxusních křišťalových skleniček světoznámé společnosti Moser si převzaly z rukou obchodního ředitele společnosti Jaroslava Červinky hned tři vylosované šťastlivkyně.

Během koktejlu si dámy vyměňovaly své investiční zkušenosti, zpovídaly přítomné odborníky a v překrásných klášterních prostorách obdivovaly prezentace partnerů.

Otevřené bazény Burgerbad s výhledy na průsmyk Gemini nadchnou malé děti stejně jako jejich rodiče.

Karlovy Vary uprostřed Alp

Švýcarské lázeňské městečko Leukerbad, položené vysoko v horách, připomíná tak trošku bránu do nebe. Vzhůru vede složitá klikatá cesta, ale jakmile ji jednou absolvujete, nebude se vám chtít zpět. A to nejen pro tamní božský klid a úžasné výhledy.

Text Petr Tůma Fotografie autor a archiv

Dokonale modrá obloha, kterou zespodu uzavírají kolmé štíty hor. Sjíždíte pohledem po bělostných hranách Daubenhornu, Balmhornu a Torrenthornu, až se zastavíte na prvních šindelových střeších městečka schouleného pod nimi. Rozkládá se ve výšce přes 1 600 metrů nad mořem, na konci vysokohorského údolí Gemini Pass, kterým vedla stará obchodní stezka do hlavního města Švýcarska – Bernu. Jeho údolí je zvlněné už od dob putování ledovců, i proto na sebe dřevěné domky v Leukerbadu navazují ve vlnách evokujících moře. To, co vypadá jako profesionální montáž ve Photoshopu, skutečně existuje... A oněch několik plánů, jež dodávají pohledu dynamiku a hloubku, stvořili lidé a příroda společně.

NEJEN PRO OLYMPIONIKY

Dva a půl tisíce stálých obyvatel Leukerbadu s ní žije v záviděníhodné harmonii a už dávno si zvykli na to, že je v nevyzpytatelnosti okolních hor něco fascinujícího. Zdejší oblast (čili kanton) pobrala 47 ze 48 čtyřtisícovek Švýcarska a jejich kolmé stěny spolehlivě blokují špatné počasí a mraky, které proudí od severozápadu. Dobrých devět tisíc pravidelných návštěvníků však směřuje do městečka nikoli za úchvatnými pohledy a procházkami kolem vysokohorských jezer, ale za teple bublající

V Leukerbadu jako by bylo možné vše. I vidět cyklistu, jak projíždí 36 °C teplou termální vodou ve Freibadu.

Zdejší rozmazlování se koná nejen na těle a na duchu...

Podobně jako do Svatého Mořice, i do Leukerbadu směřují trasy divácky atraktivních závodů automobilových veteránů.

Rudá kabinka z roku 1957 jede až do výšky 2 350 metrů.

TOP RELAX

Na jejím konci pro někoho začíná náročný horský výlet, jiní se přijeli jen kochat výhledem.

termální vodou. V německy hovořících zemích má totiž Leukerbad podobnou vypovídající hodnotu jako u nás Karlovy Vary či Františkovy Lázně. Je to největší a nejvýše položený lázeňský resort Alp, doplněný nejmodernějšími relaxačními procedurami, kam vedle bezpočtu saun patří i provozování akupresurních masáží, ájurvédy, tradiční čínské medicíny, jógy či zenu.

Kdosi si dal tu práci, spočítal všechny druhy wellnessových procedur nabízených v lázeňských komplexech Leukerbadu a došel k neuvěřitelnému číslu tři sta! Většina z nich byla zavedena až po druhé světové válce, ale věhlas tohoto místa u hranice s Itálií a Francií v oblasti Valais potvrzuje fakt, že ho navštívili například Johann Wolfgang von Goethe, Guy de Maupassant nebo Mark Twain.

TEPLÁ JE DOBRÁ

Z celé řady podzemních pramenů vyvěrá na povrch přes 3,9 milionu litrů termální vody denně, a protože má teplotu 51 °C, musí se před napuštěním do dobré třicítky bazénů nejprve

zchladit. Každopádně jí je tolik, že stačí i na vytápění všech místních budov a pro výrobu elektřiny. Okolní vzduch je proto dokonale čistý a kromě pacientů s kožními problémy toto místo navštěvovaly hlavně po válce generace lidí, kteří potřebovali uzdravit dýchací cesty. Dnes ale jezdí do Leukerbadu hlavně ti, kdo si chtějí odpočinout, nasát energii a nechat na sebe působit onu dokonalou symbiózu mazlivě teplých pramenů a jiskřivě osvěžujícího horského vzduchu.

Městečko je také oficiálním rehabilitačním centrem švýcarských olympioniků a vysoký obsah vápníku v termální vodě se ideálně hodí na léčbu revmatismu a pro rychlejší rekonvalescenci zlomenin. Většina bazénů patří k jednotlivým hotelům, ale například obrovský Burgerbad, připomínající zábavní vodní park, nebo luxusnější a klidnější Lindner Alpentherme jsou otevřeny všem příchozím.

BUBLINKY VE VODĚ I SKLENCE

Pozitivní účinky tohoto místa si očividně uvědomovali už naši prapředci. V některých sirnatě

zbarvených vodách se zřejmě osvěžovali a léčili již římsí vojáci, jak dokazují archeologické nálezy a mince z té doby. Ale reklamu v nejmodernějším slova smyslu získalo místo až roku 1501. Tehdy je totiž navštívil kardinál z blízkého Sionu Matthäus Schiner a propadl jeho kouzlu i silně vápenité vodě. Přímou lázní pak zval na diplomatická jednání bohaté obchodníky a členy řádu. Ti všichni později přispěli k rozvoji oblasti a Leukerbadu samotného. Jak asi vypadaly takové „sedánky“, si můžete živě představit nebo zažít i dnes.

V bazénu, ze kterého se efektně kouří, vám naservírují snídaní, jejíž hlavní chod tvoří pravé francouzské šampaňské. Jeho perličky dokážou uvolnit mysl a rozvázat jazyk, takže z vás brzy začnou padat bonmoty a myšlenky, které by si zasloužily být zapsány na věčnost. A když se nakonec příjemně unavíte, přeberou si vaše tělo šikovně ruce masérů. Jednotlivé bazény nabízejí různě teplou vodu, vybrat si lze od 26 do 36 °C, přesto se tam nedá cachtat pořád... K proniknutí všech potřebných minerálů do kůže totiž stačí pouhých

Někdo si dal tu práci, spočítal všechny druhy wellnessových procedur nabízených po celém Leukerbadu a došel k neuvěřitelnému číslu tři sta!

Na břehu jezera Daubensee, ponořeného do vrcholu průsmyku Gemini, se pořádá množství zajímavých akcí, mezi než patří i soutěž v hraní na alpské rohy a jódlování.

Římské lázně v budově Lindner Alpentherme. O pár poschodí níže byste našli krytý bazén o ploše 200 metrů čtverečních, z něhož lze samozřejmě vyplavat i ven...

Komu je přítomnost nadoblačné přírody bližší než termální lázně, může se ubytovat v hotelu Wildstrubel na dohled hladiny jezera.

Jednotlivé bazény nabízejí různě teplou vodu, vybrat si můžete od 26 do 36 °C. Přesto je škoda cachtat se v ní pořád... Stojí za to vydat se do překrásného okolí.

25 minut. Pak můžete zabalení v županu korzovat místní kolonádou a procházet designové obchůdky, anebo se převléci a vyrazit některou z lanovek na horské hřebeny a barevně rozkvetlé stráně.

ZEMSKÝ RÁJ TO NAPOHLED

Na jednu stranu Gemini Passu se s funěním šplhá rudá kabinka, jako z pohádky nazvané „O staré, leč stále funkční lanovce z roku 1957“, a na stranu druhou směrem na Torrent Alp vede modernější a kapacitnější spojení ze sedmdesátých let minulého

století. Na obou konečných zastávkách naštěstí najdete i nějakou tu terasu výletní restaurace, jako například Rinderhutte ve výšce 2 313 metrů nad mořem. Okolní stráně, vedoucí ještě více vzhůru, spoutaly nitky vleků a v zimě slouží k lyžování, naopak kolmo dolů vede nejdelší švýcarská via ferrata, německy Klettersteig, vytyčená až roku 1998. Ale ta je opravdu pouze pro odvážné jedince netrpící závratí, navíc vybavené pořádnou fyzikou.

Škoda, že je Leukerbad pro našince trochu z ruky. Od Prahy je vzdálený dobrých devět stovek

kilometrů, jen z Curychu tam cesta vlakem trvá tři a půl hodiny. Ve vagoncích připomínajících interiérem leteckou třídu byznys, v nichž by samo dokázalo cestovat po celé zemi helvétského kříže i malé dítě, však cesta utíká rychle. Jednotlivá spojení na sebe nejevně navazují, ale i čekají; při přestupu v městečkách Visp a Leuk se nelze ztratit, stačí sledovat dav. Posledních třicet minut se jede autobusem, který po odbočení z širokého údolí, jehož osou je řeka Rýn, s obratností kamzíka šplhá do průsmyku Gemini Pass. Téměř nadpozemský zážitek právě začíná.

Vše, co vás baví

CO VŠE SE DÁ DĚLAT V BAZÉNECH S TERMÁLNÍ VODOU? ZÁLEŽÍ POUZE NA PŘEDSTAVIVOSTI MÍSTNÍ TURISTICKÉ KANCELÁŘE A JEDNOTLIVÝCH HOTELŮ.

Vodní kino

V jednom z největších místních bazénů můžete například po večerech sledovat vybrané filmové novinky. Samozřejmě má nejlepší atmosféru, pokud se díváte na napínavý dokument o potopení lodě Britannica a přitom se sami v nafukovací matraci pohupujete na vodní hladině.

Ve jménu Cézara

Jiným nezapomenutelným zážitkem může být účast na divadelním představení konaném v kulise římských lázní. Jednotliví účastníci koupelí jsou oblečeni v dlouhých bílých přízvoch tunikách a na zasedání senátu se

konají i nepěkné věci, jak už to tak odnepaměti v politice bývá.

II doteků přírody

Následně můžete absolvovat skutečnou očistu těla a duše. Skládá se z jedenácti procedur, kde se do

naha svlečené tělo zahřívá a chladí, umývá, masíruje kávovým lógreem i mýdlovými pěnamy jako v tureckém hammamu. Tyto procedury jsou určeny výhradně pro čtveřice párů a přátel, kteří se znají a navzájem se před sebou nestydí.

Za zážitky se platí

Vstup do vodního kina vychází v přepočtu ze švýcarských franků na 18 eur na osobu. Zážitek v římských lázních, kde člověk absolvuje sedm druhů sauny a masáž rozemletými kávovými zrny, stojí 62 eur a musí se dopředu rezervovat. Pokud ho

nakombinujete se dvěma nocemi v hotelu s polopenzí, za osobu zaplatíte od 277 eur výše.

Více informací získáte na www.MojeSvycarsko.com nebo www.leukerbad.ch.

Sezonní menu

Text **Pavína Zelníčková** Fotografie archiv

Hrady.cz – letos Čechy i Morava

K létu patří výlety a návštěvy kulturních památek, ale také třeba hudební festivaly. Proč tedy vše nespojit dohromady a za jednu „cenu“ si nevychutnat prohlídku hradu i atmosféru letního festivalu? Posedmé se brány českých hradů otevírají milovníkům tuzemské hudební scény. „Putovní“ festival Hrady.cz začíná v Rožmberku nad Vltavou (8.–9. 7.), pak následují hrady Točnick (15.–16. 7.), Švihov (22.–23. 7.), Kunětická hora (29.–30. 7.), Bezděz (5.–6. 8.), Hradec nad Moravicí u Opavy (12.–13. 8.), Bouzov (19.–20. 8.) a finálem budou Valtice (26.–27. 8.). Na festivalu se vystřídají skupiny Nightwork, Divokey Bill, Support Lesbiens, Wohnout, Tata Bojs, Gipsy.cz, Vypsaná fiXa, Plexis a interpreti David Koller, Jiří Schmitzer či Tomáš Klus. Na všech osmi hradních zastávkách také vystoupí kapela Kryštof s denními akustickými sety a v noci s klasickým rockovým programem.

www.ceskehrady.cz, www.moravskehrady.cz

červenec, srpen

Muž z ledovce – 20 let s Ötzi

Muzeum archeologie v jihotyrolském Bolzanu připravilo jedinečnou expozici o legendárním Ötzi. Před dvaceti lety sledoval s úžasem celý svět, jak ötzalský ledovec vydal neporušené tělo muže z doby

bronzové. Od té doby přilákala tato neobvykle zachovaná mumie na tři miliony laických i odborných návštěvníků. Mimořádná výstava nabídne vše, co je o ledovém muži dosud známé. Expozice „Life. Science. Fiction. Reality. Ötzi20“ zabírá celý výstavní prostor všech čtyř podlaží muzea, z nichž každé je věnováno jednomu z témat života, vědy, fikce a reality. Budete-li mít cestu do severoitalského Trentina, nechte se lákat kouzlem tohoto 5 300 let starého lovce.

<http://oetzi20.it>

Do 15. ledna 2012, Jihotyrolské muzeum archeologie, Bolzano

Myšlenkové mapy

Víte, co je to myšlenková neboli mentální mapa? Autoři publikace, která v dubnu vyšla v nakladatelství Computer Press, vás přesvědčí, že jde o neefektivnější současnou pomůcku pro přemýšlení, která zásadně změní váš život. Myšlenková mapa je graficky uspořádaný text doplněný obrázky s vyznačením souvislostí. Po staletí byly využívány k učení, pamatování, řešení problémů. Při tvorbě mapy pochopíte strukturu dané problematiky a podle mapy si lze studované téma také zopakovat. Autoři slibují, že myšlenkové mapy vám pomohou myslet jasně, kreativně a originálně, lépe komunikovat, jasněji se rozhodovat a zapamatovat si, cokoli chcete.

Tony Buzan, Barry Buzan: Myšlenkové mapy. Computer Press, duben 2011, Brno

Kolo pro život

Pokud rádi šlapete do pedálů a máte bojového ducha, zapojte se do některého ze série amatérských závodů na horských kolech Kolo pro život. Projekt, který ve spolupráci s Českou spořitelnou poprvé odstartoval v roce 2000, je určen pro závodníky všech věkových skupin včetně rodin s dětmi. Letos je připraveno 16 závodů ve všech regionech České republiky a exhibice Pražské schody. A zúčastnit se stojí za to: hlavní výhrou je osobní automobil – stačí dokončit alespoň jeden závod a nejlépe odpovědět na soutěžní otázku ve finálové hře. Pro mladší až velmi malé cyklisty jsou připraveny speciální tratě v soutěži Junior Trophy a kategorii „odstrkávadel“. Ke Kolu pro život neodmyslitelně patří i Škola kola vedená mistrem světa v biketrialu Josefem Dresslerem. Malá ochutnávka: 2. července odstartuje v Holešově Bikemaratón Drásal České spořitelny s delší (115kilometrovou), kratší (53kilometrovou) trasou a dalšími kategoriemi pro juniory i ty nejmenší bikery. Letos podruhé je do seriálu Kolo pro život zařazen i tradiční Šumavský MTB maratón České spořitelny. Je určen pro ostřílené borce i pro celé rodiny, čemuž odpovídají délky tratí – od jednoho kilometru po nejnáročnější, 84kilometrovou trasu. Všichni vyrazí 30. července z areálu Kobyla v šumavském Zadově. Závodnické léto pak můžete příjemně zakončit třeba 17. září na Valtickém cyklobraní Kooperativy.

www.kolopro.cz

Fenomén doby: farmářské trhy

Jednou z cest, jak našemu životu zvýšit kvalitu, navrátit zdraví a přiblížit jej k přírodě, je vytěsnit z našeho jídelníčku vše nezdravé, či dokonce jedovaté. Ne každý má svoji zahradu, bio produkty se však již dají pořídít ve většině obchodních řetězců. Ještě lepším řešením je jít rovnou ke kořením, tedy nakupovat přímo od výrobce či pěstitele. Tuto možnost nabízejí tzv. farmářské trhy, které se v Česku rychle stávají fenoménem. Od jara do podzimu je pořádá již celá řada měst – většinou jednou týdně nebo párkrát do měsíce, ale zájem roste, a tak se i frekvence „otevřacích dob“ bude postupně zvyšovat. Můžete tu koupit čerstvou, neuhojenou zeleninu a ovoce, mléko, sýry, tradiční i krajové pečivo, maso, ryby, perník, med, koření, ale třeba i truhlářské či kovářské výrobky. Občas se tu konají i různé doprovodné akce a ochutnávky. A pokud se vám v sobotu ráno nechce s košíkem stát frontu na nestříkaná jablka nebo koží sýr, ale čerstvých potravin bez chemie se vzdát nehodláte, využijte systém tzv. bedýnek. Jednou za jeden až dva týdny vám zemědělec z okolí vašeho města připraví do bedýnky směs sezonní zeleniny a ovoce, někde i masných či mléčných výrobků. A další krok na cestě ke zdraví je učiněn.

Kulturní tipy

Novinkou letošní přehlídky je jiskřivá komedie **Zkročení zlé ženy s Tatianou Vilhelmovou a Romanem Zachem v hlavních rolích.**

Letní Shakespearovské slavnosti

Že mají o prázdninách divadla zavřeno? Většinou ano, protože vyrážejí „ven“. Největší česká divadelní přehlídka pod širým nebem, věnovaná dílu Williama Shakespeara, bude letos probíhat od června do září v Praze, Brně, Ostravě a na Slovensku. Novinkou je jiskřivá komedie o hubaté Kateřině (Tatiana Vilhelmová) a jejím důmyslném krotiteli Petruchiovi (Roman Zach) **Zkročení zlé ženy** v režii Daniela Špinara. Premiéru bude mít 29. června v Nejvyšším purkrabství Pražského hradu. Festival uvede i reprízy úspěšných her **Jindřich IV.**, **Romeo a Julie**, **Antonius a Kleopatra** s výborným česko-slovenským obsazením. Na programu zůstává i divácký hit **Veselé paničky windsorské** režiséra Jiřího Menzla s **Bolkem Polívkou** a **Simonou Stašovou**. Pražskou premiéru má komedie **Okno za okno – niečo za niečo**, na Slovensku se připravuje **Richard III.** www.shakespeare.cz

23. června–4. září

Semperova Opera v Drážďanech

Drážďanská opera přišla s netradičním programem **Zážitků v Semperově opeře**, v němž svým návštěvníkům nabízí zajímavé a rozmanité prohlídky. Čeští zvědavci na tuto budovu na břehu Labe, kterou v roce 1841 navrhl a postavil Gottfried Semper, si je navíc mohou vychutnat bez jazykové bariéry – prohlídka za osm eur je totiž i v češtině. Můžete mimo jiné nahlédnout do zákulisí bohaté historie slavného operního domu a seznámit se s neuvěřitelnými příběhy, které se s ním pojí. Dozvíte se třeba, jak fungují známé, leč záhadné pětiminutové hodiny nebo jak se na zeď opery dostalo pivo. V nabídce je také prohlídková trasa baletní, dětská detektivní nebo další, lákavě nazvaná **Skandály v opeře**.

www.semperoper-erleben.de

Na nejstarší rockové přehlídce pod širým nebem letos zahraje legenda **Iggy Pop**.

Barevná Ostrava

Ostrava se v půli července opět rozvlní rytmy různých hudebních stylů. Desátý ročník festivalu **Colours of Ostrava** představí na 16 scénách přes 160 kapel a dýdžeů, nebudou chybět diskoze, promítání filmů ani divadelní představení (úspěšné **Mlýny** v podání divadla **Sklep** či improvizace **Jaroslava Duška**). Hlavními hudebními lákadly jsou **Grinderman**, **Nicka Cavea**, senegalský zpěvák **Youssou N'Dour**, skupiny **Swans**, **Apollo 440**, **Blackfield** nebo multiinstrumentalista **Brendan Perry**. Zazní ale například i španělská směs hip hopu a flamenca. Festival podobně jako vloni nabídne stylově zařízenou Newyorskou scénu s hudbou tohoto velkoměsta. Také domácí jména budou zastoupena v širokém žánrovém spektru – vystoupit má **Divokej Bill**, **Garage & Tony Ducháček**, **Monkey Business**, **Nightwork**, **Sto zvířat**, **Tata Bojs**, **The Plastic People of the Universe**, **Vladimír Mišík & ETC...** nebo **Vltava**. Zdalipak letos padne loňský rekord 25 tisíc návštěvníků?

14.–17. července, Ostrava

Hlavními letošními lákadly jsou vedle dalších senegalský zpěvák **Youssou N'Dour** a **Grinderman** **Nicka Cavea**.

Open Air Music Festival Trutnov

Festivalové léto podruhé, tentokrát však malinko přitvrdíme. Kulturní **Open Air Music Festival Trutnov** je nejstarší rockovou tuzemskou přehlídkou pod širým nebem – jeho první ročník rozháněli příslušníci tehdy ještě Veřejné bezpečnosti již v roce 1987. První tóny letošní oslavy radosti, léta a setkávání se v areálu **Na Bojišti** rozezní 18. srpna v 18 hodin a znít budou tentokrát neobvyklých pět dní. „**Trutnov 1987–2011**“ je věnován Amnestii International a památce legendárního hudebníka **Jima Morrisona**. Také připomene **Tecumsehovy** bojovníky od **Tippecanoe**, kteří byli u jediného vytvořeného hlavního města indiánské konfederace před dvěma sty lety pobiti americkou armádou. Zahrát by měl především **Iggy Pop** s **The Stooges**, z českých luhů a hájů zazní třeba **N.O.H.A.**, **Visací zámek**, **Psí vojáci** a mnoho dalších.

18.–21. srpna, Trutnov

Text **Pavína Zelníčková** Fotografie archiv

Diváci se mohou těšit na oblíbené inscenace, jako například **Vše o mužích**, i na loňský hit – muzikál **Hello, Dolly!**

METROpolitní léto hereckých osobností

Praha + léto + desítky divadelních představení a koncertů = 8. ročník METROpolitního léta hereckých osobností. Vypukl 19. června v Divadle Palace premiérou nové české komedie Patrika Hartla **Soukromý skandál** s Kryštofem Hádkem v hlavní roli. Diváci se mohou těšit na řadu dalších novinek (například **Na fašírky** mi nesahaj bratislavského Štúdia L+S), ale nepřijdou ani o oblíbené inscenace z minulých let, jako host vystoupí Iva Janžurová se svým legendárním představením **Vrátíš se ke mně po kolenou**. Vedle Divadla Palace se bude hrát na Letní scéně Vyšehrad a nově v Divadle Hybernia, kde bude uváděn hit loňského léta muzikál **Hello, Dolly!** s Ivanou Chýlkovou v titulní roli. Dramatické kusy doplní i řada koncertů slovenské šansonierky Szidi Tobias, Lenky Dusilové, Yvonne Sanchez a Bereniky Kohoutové. www.studiodva.cz

Mamma Mia v Praze

V září bude pražská O2 arena hostit světově proslulý muzikál inspirovaný písníčkami švédské popové legendy, který ještě více proslavil stejnojmenný film s hvězdným obsazením. Chiquitita, Dancing Queen, Super Trouper či Voulez-Vous, to jsou jen některé z 22 skladeb skupiny ABBA, které v muzikálu propojí příběh dívky, jež touží konečně poznat svého pravého otce, a v předvečer vlastní svatby proto na malý řecký ostrov pozve tři muže, kteří se před dvaceti lety objevili v životě její matky. Muzikál **Mamma Mia!** byl z angličtiny přeložen do osmi jazyků a od své londýnské premiéry v roce 1999 zavítal do 270 měst. V současné době vystupuje po celém světě celkem deset různých produkcí muzikálu.

22.–25. září, O2 arena, Praha

Andreas Feininger: That's Photography

Galerie hlavního města Prahy představí fotografie významného světového fotografa Andree Feiningera. Tři stovky černobílých snímků zastupují průřez jeho tvorbou od konce dvacátých do počátku šedesátých let minulého století. Andreas Feininger (1906–1999) studoval a působil v Evropě, nejprve jako architekt, postupně se čím dál více věnoval fotografii. Po emigraci do Spojených států se stal členem newyorské redakce časopisu Life. Jeho tvorbě dominuje dvojice stěžejních témat: náměty převzaté z přírody a zobrazování velkoměstské krajiny – architektura a život New Yorku pro něj byly trvalým zdrojem okouzlení. Ve svých dynamických černobílých snímcích zachytil rušný život velkoměsta čtyřicátých let. Feininger byl nejen výborným fotografem, ale i vynikajícím učitelem. Vedle příruček vydal přes čtyřicet knih o fotografování, které byly přeloženy do třinácti jazyků. Rozsáhlá výstava v Domě U Kamenného zvonu je pozoruhodnou sondou do díla tohoto slavného tvůrce.

24. června–23. října, Dům U Kamenného zvonu, Praha

Jurkovičova vila otevřena

Pro každého, kdo se zajímá o architekturu, je atraktivní vidět, jak bydlí sami stavitelé a architekti. Zvláště pak, jedná-li se o historicky významného umělce, jakým byl například Dušan Jurkovič. Jeho soukromá vila v Brně-Žabovřeskách, dokončená v roce 1906, patřila ve své době mezi nejmodernější domy ve městě. Letos na jaře byla svým současným správcem, Moravskou galerií v Brně, za grantové podpory Norského fondu po několika letech rekonstrukce konečně otevřena veřejnosti. Dům, jenž je od roku 1963 národní kulturní památkou, jedinečným způsobem spojuje prvky britské a vídeňské moderny s folklorními inspiracemi. Hlavním stavebním materiálem byl kámen, dřevo a korek, nejcharakterističtější prvky představuje kromě mohutné kamenné vstupní lodžie zejména dřevěná řezbovaná brána a skleněná mozaika s motivem pohádky Bača a drak na čelní fasádě.

www.moravska-galerie.cz/jurkovicova-vila

Nejmodernější brněnský dům své doby jedinečným způsobem spojil prvky moderny s folklorními inspiracemi.

České finanční poradenství je jako dvacetiletý mladík

Získali jsme postavení uznávané profesní organizace účastníci se veškerého dění v oblasti distribuce finančních produktů. Krize se přitom finančního poradenství a zprostředkování v ČR prakticky nedotkla, říká generální sekretářka Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců (AFIZ) **Marta Gellová.**

Text **František Mašek**, www.penize.cz
Fotografie **Libor Špaček**

Co se skrývá pod zkratkou AFIZ?

Je to asociace neboli dobrovolné sdružení finančních zprostředkovatelů a finančních poradců. Vznikla v roce 2002 a jejím primárním cílem bylo asistovat investičním poradcům při zavádění přísnější regulace jejich činnosti. Od té doby se v asociaci a její členské základně hodně změnilo. Hlavní cíl ale v zásadě přetrvává: hájí zájmy a postavení svých členů na finančním trhu, který čelí (nejen díky krizi) vysoké míře regulace. Dalším cílem je kultivace trhu finančního poradenství, prosazování etických principů a zvyšování odbornosti zprostředkovatelů a poradců.

Není škoda, že je v AFIZ jen část poradenských firem působících na českém trhu?

Členská základna AFIZ skutečně nezahrnuje všechny finančněporadenské firmy, které na trhu působí. Je to ale sdružení dobrovolné a nikoho nemůžeme k členství nutit. Určitě to škoda je, v činnosti nás to však nijak nebrzdí. V současné době dokonce existují dvě asociace sdružující finančněporadenské společnosti. Každá má trochu jiný model fungování, liší se i v míře aktivit, ale v zásadních otázkách týkajících se společných zájmů se shodujeme a spolupracujeme. Věřím, že to vše jednou povede k asociaci jediné.

Co se AFIZ za dobu její existence podařilo?

Výčet úspěchů by byl dlouhý. Především jsme nastavili jasná samoregulační pravidla a zejména systém jejich vymáhání – tedy jasný disciplinární řád včetně funkčního Etického výboru a jeho disciplinárních senátů. Náš disciplinární systém je plně srovnatelný s profesními komorami s povinným členstvím. Vzhledem k dobrovolnému členství však bohužel ani vyloučení z naší asociace neznamená faktický konec působení dotyčného na trhu. Na druhou stranu nás tento fakt nebrzdí v tom, abychom vytkli neetické jednání třeba i velké společnosti.

Dosáhli jsme postavení uznávané profesní organizace a jsme účastníci na veškerém dění souvisejícím s distribucí finančních produktů. Díky profesionálnímu odbornému zázemí jsme schopni kvalifikovaně připomínkovat veškerou navrhovanou legislativu v našem oboru a zapojit se do všech konzultačních aktivit Ministerstva financí (MF) a České národní banky (ČNB). A osobně považuji za úspěch i zájem médií o naše odborné názory a komentáře.

A co problémy na českém trhu poradenských firem? Do jaké míry je umocnila nedávná finanční krize?

Za nejzávažnější považuji skutečnost, že finanční poradenství nemá zatím v Česku prestiž, jakou si zaslouží. Je to ale běh na dlouhou trať a zásadní význam má právě samoregulace, respektive koregulace, tedy vzájemná součinnost trhu, regulátora a dohledu. Jednostranné neuvážené regulační kroky státu, navrhované bez konzultace s trhem, totiž nic neřeší a jsou kontraproduktivní. Proto se snažíme maximálně komunikovat s regulátorem (MF) i dohledem (ČNB) a hledat řešení, která by účinně postihovala firmy, jež provádějí nekalé praktiky na trhu, a neomezovala ty slušné. A to není jednoduché.

Pokud jde o finanční krizi, mohu konstatovat – už se znalostí výsledků našich členů za rok 2010 –, že se finančního poradenství a zprostředkování prakticky nedotkla. Je to dáno zejména základní filozofií našich členů, která je postavena na minimalizaci finančních rizik a tvorbě finančních rezerv klientů, nikoli na jejich zadlužování.

Jak jste se vlastně dostala k poradenství?

Bylo to zcela náhodou přes mou finanční poradkyni. Na jedné schůzce se zmínila, že asociace hledá generálního sekretáře.

Od loňského září jste generálním tajemníkem AFIZ, ale i Evropské federace finančních poradců a finančních zprostředkovatelů (FECIF). Co to obnáší?

Evropská federace FECIF sdružuje národní asociace, jako je AFIZ. Snaží se hájit zájmy zprostředkovatelů už v momentě, kdy vzniká evropská regulace. Řadě opatření tak můžeme předejít. Mým úkolem je koordinace činnosti kolegů z ostatních zemí. Hojně se zapojujeme do konzultací evropské odborné veřejnosti, účastníme se jednání s úředníky jednotlivých zemí a reprezentujeme evropské finanční poradce, kterých v současné době zastřešujeme asi 200 tisíc.

Jak vycházíte ze srovnání s jinými státy?

Finanční trh i finanční poradenství v České republice je takový dvacetiletý „mladík“, který si nenechá moc poradit a některými zkušenostmi si musí za každou cenu projít sám. Na druhou stranu krize prokázala, že základnu máme dobrou a stabilní.

Za nejzávažnější považuji skutečnost, že finanční poradenství nemá zatím v Česku prestiž, jakou si zaslouží.

Přejete si dovolenou snů?

Splní se vám na Mauriciu.

Resort Trou Aux Biches *****

beachcomber
DREAM IS A SERIOUS THING

Už jste viděli pravý ráj? **Navštivte Mauricius** a poznáte ho. Těšit se můžete na křišťálově čisté moře, jedny z nekrásnějších pláží na světě i panenskou přírodu. Mauricius je ideálním místem pro relaxaci a odpočinek v soukromí. Oblíbili si ho potápěči, surfaři, jachtaři, hráči golfu, gurmáni i milovníci nočního života.

Vychutnejte si svou vysněnou dovolenou v nově otevřeném **resortu Trou Aux Biches *******. Díky široké nabídce z oblasti wellness služeb je zasluženě nejoblíbenějším resortem v této destinaci, a tudíž ideálním místem pro vaši relaxaci. Pohodlí, intimitu a exkluzivní služby včetně francouzských lázní najdete právě tady.

7 nocí s polopenzí
od **55 090,-**

Bonusy pro vás

- Sleva až 600 Kč na osobu a noc při objednání 30 dní před odletem.
- Nevěsty a manželky slavící výročí sňatku (každé páté) obdrží slevu 50 % z ceny ubytování.
- Senioři od 65 let mají při pobytu do 31. 10. plnou penzi za cenu polopenze.

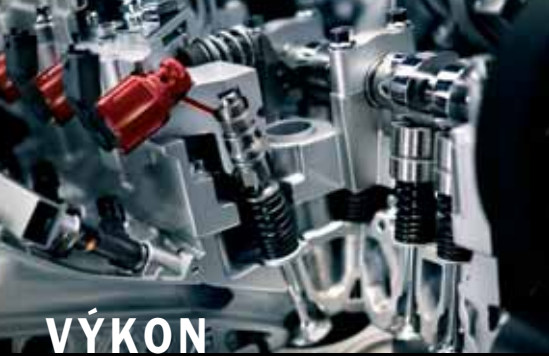
Více na: www.fischer.cz | ☎ 234 071 531-533 |

Cestovní kancelář

FISCHER

Svět vašich zážitků

VÝKON

Nejlepší nový motor roku.
Větší výkon, menší spotřeba.

KOMFORT

Maximální vnitřní prostor.
5 pohodlných míst k sezení.

BEZPEČNOST

Nejbezpečnější ve své kategorii.
5 hvězdiček NCAP.
87/100 nejvyšší ohodnocení roku 2010.

JSEM GIULIETTA, JSEM AUTO ROKU 2011 V ČESKÉ REPUBLICĚ KMN

5
let záruka

Alfa Romeo Giulietta
již od **399 900 Kč**

Giulietta

www.alfaromeo.cz

BEZ SRDCE BYCHOM BYLI POUHÉ STROJE.

Alfa Romeo Giulietta 1.750 TBI 235 k: spotřeba v kombinovaném cyklu 7,6 l/100 km, emise CO₂ 177 g/km

